

Τρύφωνας Κωστόπουλος
Καθηγητής Παντείου Πανεπιστημίου

**ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ
ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ**

*Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΣΔΔΑ)
ΚΣΤ΄ ΣΕΙΡΑ «Αλέξανδρος Σβώλος»*

**Σημειώσεις για το Μάθημα:
«Πολιτική και Κοινωνική Θεωρία : Η Δημόσια
Διοίκηση στο σύγχρονο Κράτος»**

Αθήνα, 2019

Το πολίτευμα της δημοκρατίας

- «Το πολίτευμα τούτο ονομάζεται δημοκρατία, διότι το κράτος κυβερνάται από τους περισσότερους και όχι από τους ολίγους ... ως προς τα δημόσια αξιώματα εκάστου είναι ανάλογα με τις ικανότητές του, και προτιμάται κάποιος για τη διαχείριση των κοινών όχι τόσο λόγω της κοινωνικής του τάξης, όσο λόγω της ατομικής αξίας του, ώστε καθένας να μην εμποδίζεται να κάνει κάποιο καλό στην πόλη γιατί είναι φτωχός ούτε γιατί κατέχει επιφανή θέση».
- (Θουκυδίδης, «Ιστορία Πελοποννησιακού Πολέμου» βιβλίο β.37 - Επιτάφιος Περικλέους)

Το πολίτευμα της δημοκρατίας

- Οι ασκούντες διοικητικά καθήκοντα διορίζονταν με κλήρο, ενώ αντίθετα εξέλεγαν πάντοτε τους στρατηγούς
- Η χρήση του κλήρου γενικεύτηκε με τις μεταρρυθμίσεις του Κλεισθένη οι οποίες είχαν εξισωτικό και ορθολογικό χαρακτήρα.
- Όλοι οι πολίτες ήσαν ίσοι μπροστά στην κληροδοχία.
- Μάλιστα η κλήρωση συνοδευόταν πάντοτε από μία προηγούμενη εξέταση-δοκιμασία που απομάκρυνε τους ανάξιους.

Το πολίτευμα της δημοκρατίας

- Η θητεία συνήθως ορίζονταν σε ένα έτος και μόνο σε μια μέρα για τον πρόεδρο της Βουλής που ήταν κάτι ανάλογο του Προέδρου της Δημοκρατίας.
- Δηλαδή: Είτε αναγνωρίζεις τη λαϊκή κυριαρχία και συνεπώς την ικανότητα του λαού να αυτοδιευθύνεται, οπότε και δεν αποδέχεσαι ούτε τη λογική των ειδικών, των πιο «ικανών» της πολιτικής,
- ούτε ένα σύστημα όπως η ψηφοφορία που από τη φύση του οδηγεί στην επιλογή με βάση ορισμένα κριτήρια και αναιρεί τη λογική της πολιτικής ισότητας και άρα της αυτόδιεύθυνσης

Το πολίτευμα της δημοκρατίας

- Είτε δεν αναγνωρίζεις την ικανότητα του λαού να αυτοκυβερνάται, αλλά τον εμπαίζεις αποδίδοντάς του την ικανότητα να επιλέγει τους κυβερνήτες του, οπότε επιλέγεις τη ψηφοφορία και τη λογική της αντιπροσώπευσης.
- Δηλ. όπως θα έλεγε και ο Rousseau:
- Η δημοκρατία είτε θα είναι **άμεση** είτε δεν θα είναι δημοκρατία, είτε κυρίαρχος λαός και κυβέρνηση θα ταυτίζονται είτε ο λαός δεν θα είναι κυρίαρχος

Από την πόλη-κράτος στο κράτος

- Διακρίνουμε την ιστορικότητα της πόλης-κράτους και την διαφορά της από τα σημερινά έθνη-κράτη
- Στην αρχαιότητα η πόλη-κράτος ταυτίζεται με την διοίκηση
- Το κράτος τελεί υπό διαμόρφωση
- Στις μέρες μας το κράτος δεν είναι μόνο διοίκηση αλλά δύναμη εξουσίας αυτονομημένη από την κοινωνία

Από την πόλη-κράτος στο κράτος

- Η πόλης-κράτος των Αθηνών διαρθρωμένη:
- Σε φυλές, τριπτύες και δήμους
- Με προμετωπίδα την Εκκλησία του Δήμου είναι το πρώτο δημοκρατικά αποκεντρωμένο σύστημα δημόσιας διοίκησης
- **Κατά τον Μαρξ:**
- **«Πρόκειται για ότι ωραιότερο έδωσε η παιδική ηλικία της ανθρωπότητας»**
- Η Εκκλησία του Δήμου και η άμεση δημοκρατία δεν μπορούν να αποτιμηθούν με κριτήρια της εποχής μας

Ο Λένιν για την Δημοκρατία

- «Όποιος έχει εμβαθύνει τις έρευνές του για το κράτος θα πρέπει να γνωρίζει ότι:
- Και η δημοκρατία είναι επίσης κράτος και θα εξαφανιστεί όταν εξαφανιστεί το κράτος»
- **Λένιν «Κράτος και επανάσταση»**

Υπάρχει σήμερα άμεση δημοκρατία

- Σε ποιες κοινωνικές οργανώσεις υπάρχει σήμερα άμεση δημοκρατία;
- Υπάρχει στην τοπική αυτοδιοίκηση;
- Τι είναι τα δημοψηφίσματα;
- Τι είναι τα τοπικά δημοψηφίσματα;

Ο θεσμός της τοπικής αυτοδιοίκησης

- Στο πλαίσιο αυτό προσεγγίζεται η τοπική αυτοδιοίκηση διερευνώντας τον συγκεκριμένο θεσμό με βάση τη θεωρία του κράτους και της δημόσιας διοίκησης.
- Ο λαϊκός θεσμός της τοπικής αυτοδιοίκησης αναλύεται ως συστατικό στοιχείο του κράτους, αλλά κυρίως ως μεταρρύθμιση της κεντρικής διοίκησης.

Η αποκεντρωμένη διοίκηση και αυτοδιοίκηση

- Αναφερόμαστε στη γενική θεωρία του κράτους
- Την αποκεντρωμένη του μορφή δηλαδή την τοπική και περιφερειακή αυτοδιοίκηση.
- Αυτοδιοίκηση-αυτοδιαχείριση (Παρισινή Κομμούνα).
- Μεταρρύθμιση και κοινωνική αλλαγή
- Εκσυγχρονισμός και μεταρρύθμιση.

Η μεταρρύθμιση της αυτοδιοίκησης

- Εξετάζονται οι εξειδικευμένες πολιτικές της τοπικής αυτοδιοίκησης στην σύγχρονη Ελλάδα (περίοδος μεταπολίτευσης)
- Περιφερειάρχης, Περιφερειακή Διοίκηση N 1622/1986
- Αιρετός Νομάρχης, Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, Επαρχεία N 2218 και N 2240/1994
- Σχέδιο «Ι. Καποδίστριας» N 2539/1997
- Το Πρόγραμμα «Καλλικράτης» κτλ. N 3852/2010
- **«Κλεισθένης» Νόμος 4555/2018 για την Τοπική Αυτοδιοίκηση (Κλεισθένης)**

Παραγωγικές δυνάμεις και η ανάγκη για δημόσια διοίκηση

- Η ανάπτυξη των παραγωγικών δυνάμεων και του κοινωνικού καταμερισμού της εργασίας έκανε αναγκαία την εμφάνιση της διοίκησης και της διοικητικής λειτουργίας του κράτους η οποία είναι τόσο παλιά όσο και η ίδια η ανθρώπινη κοινωνία, κι' αυτό γιατί;

Η ανάγκη για Δημόσια Διοίκηση

- Από τη στιγμή που οι άνθρωποι άρχισαν να ζουν από κοινού, να συνεργάζονται μεταξύ τους για την αντιμετώπιση των δυνάμεων της φύσης τότε:
- Εμφανίστηκε και η αναγκαιότητα ύπαρξης της **διοίκησης και του κράτους.**

Η ταξικότητα της Δημόσιας Διοίκησης

- Η ταξικότητα της Δημόσιας Διοίκησης θα υπάρχει μέχρι η ανθρωπότητα να αντικαταστήσει την κυβέρνηση των ανθρώπων επί των ανθρώπων, με τη διοίκηση των ανθρώπων επί των πραγμάτων.

Η ταξικότητα της Δημόσιας Διοίκησης και ο Αντόνιο Γκραμσι

- Το ίδιο ερώτημα ο Αντόνιο Γκράμσι το θέτει ως εξής:
- «Θέλουμε να υπάρχουν πάντα **κυβερνήτες και κυβερνώμενοι**, ή θέλουμε να δημιουργήσουμε τους όρους ώστε η αναγκαιότητα να υπάρχει αυτή η διαίρεση να εξαφανιστεί;»

Η ταξικότητα της Δημόσιας Διοίκησης και ο Αντόνιο Γκραμσι

- Η γκραμσιανή αντίληψη περί κυβερνητών και κυβερνωμένων εισέρχεται στην ουσία της καπιταλιστικής βαρβαρότητας.
- Δίνει διέξοδο στην απελευθέρωση του ανθρώπου από τον οικονομικό καταναγκασμό και την εκμετάλλευση

Η ταξικότητα της Δημόσιας Διοίκησης –οι δύο αρνήσεις του Ηρόδοτου

- Επίσης οι δύο αντιεξουσιαστικές αρνήσεις του πατέρα της ιστορίας Ηρόδοτου, που εμπεριέχονται στη ρήση του:
- ***“Ούτε γαρ άρχειν, ούτε άρχεσθαι εθέλω”***
- ***«ούτε να κυβερνώ θέλω, ούτε να με κυβερνούν»*** αποδίδουν με τον καλύτερο τρόπο τον αυταρχικό, καταπιεστικό χαρακτήρα κάθε δημόσιας εξουσίας, η οποία σε μια ελεύθερη κοινωνική οργάνωση πρέπει να καταργηθεί.

Η εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο και η Δημόσια Διοίκηση

- Η εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο, δεν είναι ένα **φυσικό φαινόμενο** το οποίο βασίζεται σε σταθερούς και αμετάβλητους κοινωνικούς όρους.
- Αντίθετα πρόκειται για ένα καθαρά κοινωνικό φαινόμενο, το οποίο είναι απόρροια συγκεκριμένων και ιεραρχημένων κοινωνικών σχέσεων.

Η εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο και η Δημόσια Διοίκηση

- Όπως πολύ ορθά σημειώνει η Rosa Luxemburg:
- «Στο πολύ μακρινό παρελθόν της ανθρωπότητας, έπρεπε να υπήρξαν πολύ μεγάλα χρονικά διαστήματα, κατά την διάρκεια των οποίων δεν υπήρχε πάλη των τάξεων, γιατί η κοινωνία δεν ήταν ακόμα χωρισμένη σε τάξεις, δεν υπήρχαν πλούσιοι και φτωχοί, ούτε ατομική ιδιοκτησία

Κοινότητα και Δημόσια Διοίκηση

- Rosa Luxemburg:
- «ήταν μια κοινότητα που ζούσε κατά τρόπο κομμουνιστικό, στα πλαίσια της οποίας δεν υπήρχαν ούτε πλούσιοι, ούτε φτωχοί, ούτε τεμπέληδες, ούτε δουλεutάρηδες, ούτε αφέντες, ούτε δούλοι, κι' όλες οι κοινές υποθέσεις ρυθμίζονταν από την ελεύθερη συνέλευση και την αβίαστη απόφαση όλων των μελών

Κοινότητα και δημόσια διοίκηση

- Luxemburg:
- «πάνω στα ερείπια του πρωτόγονου κομμουνισμού και της πανάρχαιας δημοκρατίας γεννήθηκε η ατομική ιδιοκτησία και μαζί μ' αυτή η εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο, ένας δημόσιος καταναγκαστικός μηχανισμός, **το Κράτος**.

Κοινότητα και δημόσια διοίκηση

- Η πρωτόγονη κομμουνιστική κοινωνία έδυσε - γιατί σε τελευταία ανάλυση ξεπεράστηκε από την οικονομική πρόοδο- και παραχώρησε τη θέση της σε νέες προοπτικές της κοινωνικής εξέλιξης.
- Αυτή η εξέλιξη κι' αυτή η πρόοδος θα αντιπροσωπεύονται για πολύ καιρό από τις αγροικές μέθοδες της ταξικής κοινωνίας, μέχρι που κι' αυτή, με τη σειρά της, να ξεπεραστεί και να εκμηδενιστεί από την κοινωνική πρόοδο»

Κοινότητα και δημόσια διοίκηση

- Στο πρωτόγονο κοινοτικό σύστημα δεν υπήρχαν:
- ούτε κοινωνικές τάξεις
- Ούτε κράτος
- Ούτε πολιτική
- Εμφανίστηκε ο πρώτος μεγάλος κοινωνικός καταμερισμός της εργασίας (κτηνοτροφία-γεωργία)
- Και ο δεύτερος (χειροτεχνία-γεωργία)

Κοινότητα και δημόσια διοίκηση

- Ο καταμερισμός της εργασίας βοήθησε:
- Στην ανάπτυξη της οικονομίας
- Στην διάλυση των πρωτόγονων αγροτικών κοινοτήτων
- Τη δημιουργία της ατομικής ιδιοκτησίας
- Την ανάπτυξη των πόλεων
- Την οργάνωση των πολέμων και του οικονομικού καταναγκασμού

Ζαν Ζακ Ρουσσώ Πραγματεία περί της καταγωγής και των θεμελίων της ανισότητας ανάμεσα στους ανθρώπους,

- **«Ο πρώτος άνθρωπος που έχοντας περιφράξει ένα κομμάτι γης, σκέφτηκε να πει: *Αυτό είναι δικό μου*, και βρήκε άλλους ανθρώπους αρκετά αφελείς ώστε να τον πιστέψουν, υπήρξε ο πραγματικός ιδρυτής της κοινωνίας των πολιτών. Από πόσα εγκλήματα, πολέμους, φόνους,**

Ζαν Ζακ Ρουσσώ: Πραγματεία περί της καταγωγής και των θεμελίων της ανισότητας ανάμεσα στους ανθρώπους,

- **από πόσες αθλιότητες και αίσχη θα είχε απαλλάξει το ανθρώπινο γένος εκείνος που, ξεριζώνοντας τους πασσάλους ή σκεπάζοντας το χαντάκι, θα φώναζε στους συνανθρώπους του: Μην ακούτε αυτόν τον αγύρτη. Χαθήκατε, αν ξεχάσετε πως οι καρποί ανήκουν σε όλους και η γη δεν ανήκει σε κανέναν»**

Κ. Μαρξ: «Πρόλογος στην Κριτική της Πολιτικής Οικονομίας»

- «Ένας κοινωνικός σχηματισμός ποτέ δεν εξαφανίζεται προτού αναπτυχθούν όλες οι παραγωγικές δυνάμεις, που μπορεί να χωρέσει, και νέες, ανώτερες παραγωγικές σχέσεις ποτέ δεν εμφανίζονται,
- προτού ωριμάσουν οι υλικοί όροι της ύπαρξής τους μέσα στους κόλπους της ίδιας της παλιάς κοινωνίας.

Κ. Μαρξ: «Πρόλογος στην Κριτική της Πολιτικής Οικονομίας»

- Γι' αυτό η ανθρωπότητα **βάζει πάντα μπροστά της μόνο τα καθήκοντα εκείνα που μπορεί να λύσει**, γιατί με μια προσεχτικότερη εξέταση γίνεται πάντα φανερό, ότι το ίδιο το καθήκον ξεπηδάει μόνο τότε, όταν οι υλικοί όροι για τη λύση του υπάρχουν κιόλας ή τουλάχιστο βρίσκονται στην πορεία του γίνεσθαι»

Ερώτηση

- Σχετικά με την εμφάνιση του κράτους και τη σχετική αυτοτέλεια του κράτους

Η έννοια του κράτους:

Σχετικά με την εμφάνιση του κράτους και τη σχετική αυτοτέλεια του κράτους

1. Ο Ένγκελς για το κράτος
2. Ο Μαρξ για το κράτος
3. Ο Λένιν για το κράτος
3. Ο Άνταμς Σμιθ για το κράτος
4. Ο Φρειδερίκος Νίτσε για το κράτος
5. Ο Λένιν για την σχετική αυτοτέλεια του κράτους
6. Ο Ένγκελς για την σχετική αυτοτέλεια του κράτους
7. Το ερώτημα για την αριστερά για το κράτος. Το παράδειγμα της Βρετανίας

Η έννοια του κράτους:
Σχετικά με την εμφάνιση του κράτους και τη
σχετική αυτοτέλεια του κράτους

- 9. Το παράδειγμα τη Χιλής και ο Πρόεδρος Αλιέντε
- 10. 11. Οι αριστερές κυβερνήσεις στην Ευρώπη
- 12. Το δημοκρατικό κράτος και η υπονόμηση της
ταξικής πάλης
- 13. Η άμβλυνση της ταξικής πάλης

Η εμφάνιση του κράτους- Ένγκελς

- Τι είναι κράτος;
- Πότε εμφανίστηκε;
- Ποιος είναι ο ρόλος του;
- Πότε θα αποσυρθεί από το προσκήνιο της ιστορίας;
- Ένγκελς: *Η Καταγωγή της Οικογένειας, της Ατομικής Ιδιοκτησίας και του Κράτους*
- «Το κράτος δεν είναι καθόλου μια δύναμη που επιβλήθηκε στην κοινωνία απ' έξω.
- Το κράτος δεν είναι επίσης “η πραγματοποίηση της ηθικής ιδέας”, “η εικόνα και η πραγματοποίηση του ορθού λόγου”, όπως ισχυρίζεται ο Χέγκελ.

Ένγκελς: Η Καταγωγή της Οικογένειας, της Ατομικής Ιδιοκτησίας και του Κράτους

- Το κράτος είναι η ομολογία ότι η κοινωνία αυτή μπερδεύτηκε σε μια αξεδιάλυτη αντίφαση με τον ίδιο τον εαυτό της, ότι διασπάστηκε σε ασυμφιλίωτες αντιθέσεις, από τις οποίες δεν έχει τη δύναμη να απαλλαγεί.
- Και για να μη φθείρουν αυτές οι αντιθέσεις, οι τάξεις με τα αντιμαχόμενα οικονομικά συμφέροντα, τον εαυτό τους και την κοινωνία σ' έναν άκαρπο αγώνα

Ένγκελς: *Η Καταγωγή της Οικογένειας, της Ατομικής Ιδιοκτησίας και του Κράτους*

- έγινε αναγκαία μια δύναμη που φαινομενικά στέκεται πάνω από την κοινωνία, για να μετριάσει τη σύγκρουση, για να την κρατά μέσα στα όρια της “τάξεως”.
- Και η δύναμη αυτή, που βγήκε από την κοινωνία, μα που τοποθετήθηκε πάνω απ’ αυτή, που όλο και περισσότερο αποξενώνεται απ’ αυτή είναι το κράτος»

Κοινωνικές τάξεις: πως εμφανίστηκαν; υπάρχουν ακόμα;

- Η εμφάνιση των τάξεων είναι φαινόμενο ιστορικό. Δεν υπήρχαν πάντα τάξεις. Ούτε θα υπάρχουν πάντα. Η πρώτη μορφή κοινωνικής οργάνωσης που εμφανίζεται στην ιστορία της ανθρωπότητας, η πρωτόγονη κοινότητα, ήταν κοινωνία αταξική. Η κοινωνία δεν ήταν χωρισμένη σε τάξεις.

Υπήρχαν κοινωνικές τάξεις ανέκαθεν;

- Οι τάξεις είναι προϊόν της ιστορικής εξέλιξης. Με την αποσύνθεση του πρωτόγονου κοινωνικού καθεστώτος παρουσιάστηκαν οι πρώτες ταξικές κοινωνίες.
- Στην Ανατολή και στην αρχαία Αίγυπτο η εμφάνισή τους χρονολογείται στα τέλη του 5.000 ή 4.000 π.χ
- Στην Ευρώπη η ταξική κοινωνία εμφανίστηκε πολύ αργότερα.
- Στην Κρήτη το 2.000 π.χ και στην αρχαία Ελλάδα όχι νωρίτερα από το 1.000 π.χ.
- Ο Homo Sapiens της Αρεόπολης στη Μάνη έχει ηλικία 210.000 χρόνια

Γιατί δημιουργήθηκαν οι τάξεις

- Εύλογα, λοιπόν, δημιουργείται το ερώτημα:
- Αφού δεν ήταν η πρωτόγονη κοινωνία χωρισμένη σε τάξεις, πώς στη συνέχεια χωρίστηκε σε τάξεις;
- **Ο καταμερισμός της εργασίας** και η άνοδος της παραγωγικότητας της εργασίας δημιουργεί και τις προϋποθέσεις εμφάνισης της ατομικής ιδιοκτησίας και της δουλείας

Κοινωνικές συγκρούσεις-πάλη των τάξεων

- Κ.Μαρξ – Φ.Ένγκελς, *Μανιφέστο του Κομμουνιστικού Κόμματος*
- «Η ιστορία όλων των ως τα τώρα κοινωνιών είναι ιστορία ταξικών αγώνων. Ελεύθερος και δούλος, πατρίκιος και πληβείος, βαρόνος και δουλοπάροικος, μάστορας και κάλφας, με μια λέξη, καταπιεστής και καταπιεζόμενος».

Η πάλη των τάξεων

- Καπιταλιστής και προλετάριος, όπου «βρίσκονται σε ακατάπαυστη αντίθεση μεταξύ τους, διεξάγοντας έναν αδιάκοπο αγώνα, τότε **σκεπασμένο**, τότε **ανοιχτό**
- Έναν αγώνα που τελείωνε κάθε φορά με τον επαναστατικό μετασχηματισμό ολόκληρης της κοινωνίας»

Η πάλη των τάξεων

- Οι αντιθέσεις ανάμεσα στις τάξεις επιλύονται με την επιβολή των θελήσεων των ισχυρών επί των αδυνάμων
- Την «κοινωνική γαλήνη» και την «τάξη» τη διασφαλίζουν (αστυνομία, στρατός κτλ.)
- Η επιβολή των κυρίαρχων γίνεται όταν οι συνθήκες το απαιτούν και δια της βίας

Οι κυρίαρχες τάξεις ποτέ δεν παραιτούνται οικειοθελώς

- Οι τάξεις ποτέ δεν παραδίνονται θεληματικά. Οι αντιδραστικές τάξεις που παρουσιάζονται σαν φορείς των ξεπερασμένων παραγωγικών σχέσεων δε φεύγουν από τη μέση θεληματικά. Στις επαναστατικές τάξεις πέφτει το καθήκον να ανατρέψουν με τη βία την κυριαρχία των αντιδραστικών τάξεων, να εγκαθιδρύσουν τη δική τους εξουσία για να καταργήσουν τις παλιές παραγωγικές σχέσεις και να στερεώσουν τις καινούργιες

Η πάλη των τάξεων

- Η έκβαση της ταξικής πάλης είναι το πέρασμα από έναν κοινωνικοοικονομικό σχηματισμό σε έναν άλλο, ανώτερο σε σχέση με τον προηγούμενο.
- Στην καπιταλιστική κοινωνία, η ταξική πάλη οδηγεί αναπόφευκτα στη **σοσιαλιστική επανάσταση** και στη **δικτατορία του προλεταριάτου**, που οδηγεί στην οικοδόμηση της σοσιαλιστικής κοινωνίας, με προοπτική την εξάλειψη όλων των τάξεων και τη δημιουργία μιας **κομμουνιστικής κοινωνίας**.

Ο Μαρξ για την πάλη των τάξεων: Γράμμα στο Βαϊντεμαγιερ 5.3.1852 *Διαλεκτά Έργα*, τομ. 2 σελ. 530.

- «Όσο για μένα - γράφει ο Μαρξ - δε μου ανήκει η τιμή, ούτε ότι εγώ ανακάλυψα την ύπαρξη των τάξεων στη σύγχρονη κοινωνία, ούτε ότι εγώ ανακάλυψα την πάλη ανάμεσά τους.
- Πολύ πριν από μένα, αστοί ιστορικοί είχαν περιγράψει την ιστορική εξέλιξη αυτής της πάλης των τάξεων και αστοί οικονομολόγοι την οικονομική ανατομία των τάξεων.
- Ότι καινούριο έκανα εγώ, ήταν για να αποδείξω:

Ο Μαρξ για την πάλη των τάξεων

- 1. Ότι η ύπαρξη των τάξεων συνδέεται απλώς με ορισμένες φάσεις ανάπτυξης της παραγωγής.
- 2. Ότι η ταξική πάλη οδηγεί αναγκαστικά στη δικτατορία του προλεταριάτου.
- 3. Ότι η ίδια αυτή η δικτατορία αποτελεί μονάχα το πέραςμα στην κατάργηση όλων των τάξεων και σε μια αταξική κοινωνία».

Ο Λένιν για την πάλη των τάξεων

- «Μαρξιστής - σημείωνε ο Λένιν - είναι μόνο εκείνος που επεκτείνει την αναγνώριση της πάλης των τάξεων ως την αναγνώριση της δικτατορίας του προλεταριάτου».
- Επομένως, «καταργώντας» την πάλη των τάξεων τι θέλουν; Τη διαίωνιση της δικτατορίας της δικής τους τάξης, της αστικής.

Ο Λένιν για τις τάξεις: Στη μεγάλη πρωτοβουλία (1919)

- «Τάξεις ονομάζονται **μεγάλες ομάδες ανθρώπων** που ξεχωρίζουν μεταξύ τους, από τη θέση που έχουν μέσα σε ένα ιστορικά καθορισμένο σύστημα της κοινωνικής παραγωγής, από τη σχέση τους, που είναι στο μεγαλύτερο μέρος κατοχυρωμένη και διατυπωμένη με νόμους, προς τα μέσα παραγωγής, από το ρόλο τους στην κοινωνική οργάνωση της εργασίας

Ο Λένιν για τις τάξεις: Στη μεγάλη πρωτοβουλία

- και συνεπώς από τους τρόπους που ιδιοποιούνται τη μερίδα του κοινωνικού πλούτου που διαθέτουν και το μέγεθος αυτής της μερίδας. Τάξεις είναι οι ομάδες εκείνες ανθρώπων, που η μια μπορεί να ιδιοποιείται τη δουλειά της άλλης, χάρη στη διαφορά της θέσης που κατέχει μέσα στο καθορισμένο ιστορικά σύστημα της κοινωνικής παραγωγής».

Ο Φρ. Ενγκελς έδωσε τον εξής συνοπτικό ορισμό **των δύο βασικών τάξεων** της καπιταλιστικής κοινωνίας:

- «Με τη λέξη **αστική τάξη** εννοούμε την τάξη των σύγχρονων καπιταλιστών, που είναι κάτοχοι των βασικών μέσων παραγωγής και που εκμεταλλεύονται τη μισθωτή εργασία.
- Με τη λέξη **προλεταριάτο** εννοούμε την τάξη των σύγχρονων μισθωτών εργατών που, επειδή δεν κατέχουν καθόλου δικά τους μέσα παραγωγής, είναι αναγκασμένοι να πουλούν την εργατική τους δύναμη για να μπορούν να ζήσουν»
- (Σημείωση του Φρ. Ενγκελς στην αγγλική έκδοση του έργου «Μανιφέστο του Κομμουνιστικού Κόμματος» του 1888).

Η εμφάνιση του κράτους- Λένιν

- Λένιν, «Για το κράτος», Διάλεξη στο πανεπιστήμιο Σβερντλόφ 11. 7. 1919
- «Ένα από τα πιο σύνθετα, τα πιο δύσκολα και σχεδόν ένα ζήτημα από εκείνα που τα έχουν μπερδέψει πιο πολύ οι αστοί επιστήμονες, συγγραφείς και φιλόσοφοι.[...]
- Το ζήτημα αυτό το μπέρδεψαν έτσι και το έκαναν περίπλοκο γιατί θίγει τα συμφέροντα των κυρίαρχων τάξεων περισσότερο από κάθε άλλο ζήτημα.

Η εμφάνιση του κράτους -Λένιν

- Η διδασκαλία για το κράτος δικαιώνει τα κοινωνικά προνόμια, δικαιώνει την εκμετάλλευση που υπάρχει, δικαιώνει την ύπαρξη του καπιταλισμού -
να γιατί είναι πολύ μεγάλο λάθος να περιμένουμε στο ζήτημα αυτό αμεροληψία»

Η εμφάνιση του κράτους- Λένιν

Κράτος και επανάσταση

- «Το κράτος είναι προϊόν και εκδήλωση των ανειρήνευτων ταξικών αντιθέσεων.
- Το κράτος εμφανίζεται
- **εκεί, τότε και καθόσον, όπου, όταν**
- και **εφόσον** οι ταξικές αντιθέσεις δεν μπορούν αντικειμενικά να συμφιλιωθούν.
- Και αντίστροφα: Η ύπαρξη του κράτους αποδείχνει ότι οι ταξικές αντιθέσεις είναι ανειρήνευτες».

Ο Άνταμ Σμιθ ο πατέρας του φιλελευθερισμού το
1778 σημειώνει για το κράτος

- «Η πολιτική κυβέρνηση είναι πραγματικά θεσμοθετημένη για την υπεράσπιση των πλουσίων ενάντια στους φτωχούς ή αυτών που έχουν κάποια ιδιοκτησία ενάντια σ' αυτούς που δεν έχουν καμιά»

Φρειδερίκος Νίτσε στο έργο του, *Έτσι Μίλησε ο Ζαρατούστρα*

- “Κράτος; Τι ‘ναι αυτό; Ελάτε δα! Ανοίξτε τ’ αφτιά σας, λοιπόν, γιατί τώρα θα σας πω το λόγο μου για το θάνατο των λαών.
- Κράτος λέγεται το πιο παγερό απ’ όλα τα παγερά τέρατα.
- Κι επίσης παγερά ψεύδεται και τα ψέματα αυτά έρπουν από το στόμα του:
- “Εγώ, το κράτος, είμαι ο λαός.
- Αυτό ‘ναι ψέμα” [...]
- Και οι πολιτικοί αυτοί οι “περιττοί”;

Φρειδερίκος Νίτσε στο έργο του, *Έτσι Μίλησε ο Ζαρατούστρα*

- Δείτε τους πως σκαρφαλώνουν οι ευκίνητοι πίθηκοι!
- Σκαρφαλώνουν ο ένας στον άλλον κι έτσι σπρώχνονται στη λάσπη και στο βυθό
- Όλοι τους θέλουνε θρόνο: αυτό 'ναι η τρέλα τους, -σαν να καθότανε η ευτυχία
- στο θρόνο!
- Η λάσπη κάθεται συχνά στο θρόνο- και συχνά επίσης κι ο θρόνος κάθεται πάνω στη λάσπη.
- Τρελοί μου φαίνονται όλοι, κι αναρριχητικοί πίθηκοι και ακόλαστοι.
- Ναυτία μου φέρνει το είδωλό σας, το παγερό τέρας: ναυτία μου φέρνουν όλοι μαζί αυτοί οι ειδωλόλατρες"

Η σχετική αυτοτέλεια του κράτους

- Σε περιόδους μακράς «κοινωνικής γαλήνης», ο ρόλος του κράτους παρουσιάζεται ολιγότερο καταπιεστικός, με αποτέλεσμα η αυτοτέλειά του να φαίνεται ότι εκφράζει περισσότερο τα γενικότερα συμφέροντα της κοινωνίας.
- Αντίθετα σε **περιόδους κρίσης** και μάλιστα γενικής κρίσης, τότε το κράτος διαφοροποιείται εντελώς από τα γενικά συμφέροντα της κοινωνίας, αυτονομείται σε σχέση με την κοινωνία για να ταυτιστεί περισσότερο ή ακόμα κι απόλυτα με την κυρίαρχη τάξη

Η σχετική αυτοτέλεια του κράτους-Λένιν

- Κατά τον Λένιν όσο πιο ελεύθερο είναι το κράτος και αναφέρει ως παράδειγμα την Ελβετία και τις ΗΠΑ, τόσο πιο καθαρά εκφράζεται το κράτος-μηχανή στα χέρια της αστικής τάξης για να καταπιέζει την εργατική τάξη.
- Εξάλλου οι δημοκρατικές εκφάνσεις του αστικού κράτους:

Η σχετική αυτοτέλεια του κράτους

- «Επιβεβαιώνουν την αλήθεια, που μάταια προσπαθεί να την αποκρύψει η αστική τάξη, την αλήθεια ότι στις πιο δημοκρατικές αστικές δημοκρατίες, στην πραγματικότητα, κυριαρχούν η τρομοκρατία και η δικτατορία της αστικής τάξης, κι αυτό εκδηλώνεται ανοιχτά κάθε φορά που οι εκμεταλλευτές αρχίζουν να νομίζουν ότι η εξουσία του κεφαλαίου κλονίζεται»

Η σχετική αυτοτέλεια του κράτους- Λένιν

- «Αποτελεί άραγε το κράτος έκφραση της λαϊκής θέλησης, συνισταμένη της παλλαϊκής απόφασης, έκφραση της εθνικής θέλησης κτλ
- -ή μήπως το κράτος είναι μια μηχανή για να μπορούν οι ντόπιοι καπιταλιστές να κρατούν την εξουσία τους πάνω στην εργατική τάξη και την αγροτιά;
- [...] Η δύναμη του κεφαλαίου είναι το παν, το χρηματιστήριο είναι το παν, ενώ το Κοινοβούλιο, οι εκλογές είναι ανδρείκελα, κούκλες...[...]

Ο Λένιν για την σχετική αυτοτέλεια του κράτους

- «Να αποφασίζεις μια φορά σε κάμποσα χρόνια ποιο μέλος της κυρίαρχης τάξης θα καταπιέζει, θα καταπνίγει το λαό στη Βουλή -να ποια είναι η αλήθεια του αστικού κοινοβουλευτισμού, όχι μόνο στις κοινοβουλευτικές-συνταγματικές μοναρχίες, αλλά και στα πιο δημοκρατικά πολιτεύματα»

Ο Λένιν για την σχετική αυτοτέλεια του κράτους

- «Μόλις δημιουργηθεί αυτό το όργανο ανεξαρτοποιείται απέναντι στην κοινωνία, και μάλιστα τόσο περισσότερο, όσο περισσότερο γίνεται όργανο μιας ορισμένης τάξης, όσο περισσότερο επιβάλλει την κυριαρχία αυτής της τάξης»

Ο Ένγκελς για την σχετική αυτοτέλεια του κράτους

- Ο Ένγκελς σε γράμμα του στον Σμιτ στις 27 Οκτωβρίου 1890 σημειώνει σχετικά με την αυτοτέλεια του κράτους, ότι αυτό,
- «Το καταλαβαίνει κανείς πιο εύκολα από την άποψη του καταμερισμού της εργασίας. Η κοινωνία δημιουργεί ορισμένες γενικές λειτουργίες και δεν μπορεί έπειτα να τα βγάλει πέρα χωρίς αυτές. Τα πρόσωπα αυτά που διορίζονται για την άσκηση αυτών των λειτουργιών σχηματίζουν ένα νέο κλάδο του καταμερισμού της εργασίας *μέσα στην κοινωνία*

Ο Ένγκελς για την σχετική αυτοτέλεια του κράτους

- Αποχτούν έτσι ιδιαίτερα συμφέροντα κι απέναντι στους εντολοδότες τους, αποχτούν αυτοτέλεια απέναντί τους και εμφανίζεται το κράτος. Και από εδώ και μπρος τα πράγματα εξελίσσονται όπως και στο εμπόριο των εμπορευμάτων κι αργότερα στο χρηματεμπόριο:

Ο Ένγκελς για την σχετική αυτοτέλεια του κράτους

- η καινούργια αυτοτελής δύναμη οφείλει βέβαια ν' ακολουθεί γενικά την κίνηση της παραγωγής, χάρις όμως στην ενυπάρχουσα σ' αυτή **σχετική αυτοτέλεια** που της μεταβιβάστηκε κάποτε και που εξακολουθεί βαθμιαία να αναπτύσσεται παραπέρα, αντεπιδρά κι αυτή με τη σειρά της πάνω στους όρους και στην πορεία της **παραγωγής**.

Ο Ένγκελς για την σχετική αυτοτέλεια του κράτους

- «Είναι η αμοιβαία δράση δύο άνισων δυνάμεων, της **οικονομικής κίνησης** από τη μια, και από την άλλη της **νέας πολιτικής εξουσίας** που τείνει προς τη μεγαλύτερη δυνατή **αυτοτέλεια** και που, μια κι έχει πια γεννηθεί, είναι κι αυτή προικισμένη με τη δική της κίνηση.

Ο Ένγκελς για την σχετική αυτοτέλεια του κράτους

- Βέβαια η οικονομική κίνηση επιβάλλεται γενικά, υφίσταται όμως τον αντίχτυπο της πολιτικής κίνησης που τη δημιουργήσε η ίδια και που είναι προικισμένη με σχετική αυτοτέλεια»

Το ερώτημα για την αριστερά για το κράτος. Το παράδειγμα της Βρετανίας

- Μπορεί το καπιταλιστικό κράτος να μεταμορφωθεί με δημοκρατικές διαδικασίες ή αν πρέπει να ανατραπεί με βίαιη επανάσταση.
- Μπορεί μια ριζοσπαστική αριστερή κυβέρνηση να επιφέρει μεταρρυθμίσεις που ευνοούν την εργατική τάξη;
- Η εμπειρία της Μ. Βρετανίας
- Μια σοσιαλιστική κυβέρνηση γινόταν πάντοτε δεκτή με εκφοβιστικές απειλές για υποτίμηση της λίρας, και φυγή κεφαλαίων και επιχειρήσεων στο εξωτερικό

Το παράδειγμα της Χιλής και ο Πρόεδρος Αλιέντε

- Η δημοκρατική σοσιαλιστική κυβέρνηση του Προέδρου Αλιέντε στη δεκαετία του 1970 η οποία ανατρέπεται με πραξικόπημα της CIA και ο Πρόεδρος δολοφονήθηκε μέσα στο προεδρικό μέγαρο
- Μας υπενθυμίζει τη διεθνή αλληλεγγύη αλλά και την ισχύ της αστικής τάξης.

Σαλβαδόρ Αλιέντε, (1908-1973)

Πρώτος μαρξιστής Πρόεδρος της Χιλής την περίοδο 1970-1973.

- Καταγόταν από μεγαλοαστική τάξη και σπούδασε ιατρική στο Πανεπιστήμιο του Σαντιάγο
- **Στις 11 Σεπτεμβρίου 1973**, ανατρέπεται με πραξικόπημα το οποίο οργάνωσε η CIA των ΗΠΑ και δολοφονείται μέσα στο Προεδρικό Μέγαρο
- Οι Αμερικανοί εγκατέστησαν τοποτηρητή τους στη Χιλή το κτηνώδες ανδρείκελό τους, το δικτάτορα Πινοσέτ.
- Από την ημέρα εκείνη και με την επικράτηση των χουντικών, ξεκινά ένα τρομακτικό πογκρόμ. Χιλιάδες κομμουνιστές, αριστεροί και δημοκράτες οδηγούνται στο Εθνικό Στάδιο του Σαντιάγκο, εκατοντάδες δολοφονούνται ύστερα από φρικτά βασανιστήρια.
-

Η Χούντα του Πινοσέτ στη Χιλή(1973-1990)

- **Ο επίσημος** αριθμός των νεκρών και εξαφανισθέντων ανέρχεται σε 3.065. Ο πραγματικός αριθμός τους ανεβάζει σε 9.800. Τα θύματα της 17χρονης δικτατορίας, οι φυλακισθέντες και οι βασανισθέντες, **ξεπερνούν συνολικά τις 40.000**, σύμφωνα με την εξεταστική επιτροπή που συστάθηκε γι αυτόν ειδικά το λόγο. Το 2005, ένα χρόνο πριν το θάνατό του, το Ανώτατο Δικαστήριο της Χιλής αθώωσε τον Πινοσέτ για τις μαζικές δολοφονίες και βασανιστήρια των πολιτικών του αντιπάλων...

Η χούντα του Πινοσέτ στη Χιλή(1973-1990)

- **Το πραξικόπημα** στη Χιλή ήταν η αναγκαία προϋπόθεση για τη μετατροπή της χώρας σε ένα πεδίο εφαρμογής του πιο στυγνού νεοφιλελευθερισμού.
- Η χώρα χρησιμοποιήθηκε σε «πεδίο μελέτης» για τις «συνταγές» του Μίλτος Φρίντμαν και σε πειραματόζωο των «φαρμάκων» του ΔΝΤ.

Οι αριστερές κυβερνήσεις στην Ευρώπη

- Το βρετανικό Εθνικό Σύστημα Υγείας το οποίο δημιουργήθηκε με την υπόσχεση ότι θα παρέχει φροντίδα και ασφάλιση σε όλους τους πολίτες αδιακρίτως και για όλη τους τη ζωή.
- Πως είναι δυνατόν να συμβιβάζονται τέτοιες μεταρρυθμίσεις με την ιδέα ενός κράτους που δεν θεωρείται τίποτε άλλο παρά η «εκτελεστική» επιτροπή της άρχουσας τάξης;

Η υγεία των εργατών και το αστικό κράτος

- Ο καπιταλισμός χρειάζεται μια υγιή εργατική τάξη, επαρκώς καταρτισμένη για να χειρίζεται τα μέσα παραγωγής.
- Επίσης το κράτος εξασφαλίζει τις αναγκαίες συνθήκες οι οποίες θα επιτρέπουν την απρόσκοπτη αναπαραγωγή της επόμενης γενιάς (βάρδιας) της εργατικής τάξης.

Η άμβλυνση της ταξικής πάλης

- Τέτοια δικαιώματα ενδεχομένως αμβλύνουν τις ταξικές διαιρέσεις και καθιστούν ως ένα σημείο αποδεκτή την ταξική ανισότητα.
- Επίσης αναπληρώνουν οικονομικές αδικίες και ανελευθερίες, υπονομεύοντας την ανάπτυξη της ταξικής αλληλεγγύης που είχε κατά νου ο Μαρξ

Ερώτηση

- Σχετικά με την ιστορικότητα της Δημόσιας Διοίκησης και του Κράτους. Την ανάπτυξη-εξέλιξη και τελικά την προοπτική απονέκρωσης του Κράτους και της Δημόσιας Διοίκησης

Η απονέκρωση του κράτους Λένιν, «Για το κράτος», Διάλεξη στο πανεπιστήμιο Σβερντλόφ

- Λένιν:
- «Και τη μηχανή αυτή εμείς θα την πάρουμε στα χέρια της τάξης που πρέπει να ανατρέψει την εξουσία του κεφαλαίου. Εμείς θα πετάξουμε όλες τις παλιές προλήψεις ότι κράτος σημαίνει γενική ισότητα -αυτό είναι απάτη: εφόσον υπάρχει εκμετάλλευση, δεν μπορεί να υπάρχει ισότητα.

Η απονέκρωση του κράτους Λένιν, “Για το κράτος”, *Διάλεξη στο πανεπιστήμιο Σβερντλόφ*

- Ο τσιφλικάς δεν μπορεί να είναι ίσος με τον εργάτη, ο νηστικός με τον χορτάτο. Τη μηχανή αυτή που λεγόταν κράτος και που μπροστά της οι άνθρωποι στέκονται με προληπτικό σεβασμό και πιστεύουν τα παλιά παραμύθια πως το κράτος είναι παλλαϊκή εξουσία -το προλεταριάτο την πετάει τη μηχανή αυτή και λέει: αυτό είναι αστικό ψέμα»

Η απονέκρωση του κράτους- Λένιν

- «Εμείς πήραμε τη μηχανή αυτή από τους καπιταλιστές, την πήραμε για τον εαυτό μας. Με τη μηχανή αυτή ή με το ραβδί, εμείς θα συντρίψουμε κάθε εκμετάλλευση και όταν στον κόσμο θα εξαλειφθεί η δυνατότητα να γίνεται εκμετάλλευση, όταν δεν θα μείνουν κάτοχοι της γης,

Η απονέκρωση του κράτους-Λένιν (Το κράτος για παλιοσίδερα)

- κάτοχοι των εργοστασίων, δεν θα υπάρχει μια κατάσταση ώστε άλλοι να παραχορταίνουν και άλλοι να λιμοκτονούν -μόνο τότε, όταν θα υπάρχουν οι δυνατότητες γι' αυτό, εμείς τη μηχανή αυτή θα τη δώσουμε για **παλιοσίδερα**. Τότε δεν θα υπάρχει κράτος δεν θα υπάρχει εκμετάλλευση»

Η απονέκρωση του κράτους- Ένγκελς

- «Το κράτος, λοιπόν δεν υπάρχει από καταβολής κόσμου. Υπήρξαν κοινωνίες που τα βγάζανε πέρα χωρίς αυτό, που δεν είχαν ιδέα για κράτος και κρατική εξουσία. Σε μια ορισμένη βαθμίδα της οικονομικής εξέλιξης, που αναγκαστικά είναι συνδεδεμένη με τη διάσπαση της κοινωνίας σε τάξεις,

Η απονέκρωση του κράτους- Ένγκελς

- Το κράτος έγινε απαραίτητο εξαιτίας αυτής της διάσπασης. Πλησιάζουμε τώρα με γοργά βήματα σε μια βαθμίδα ανάπτυξης της παραγωγής, όπου η ύπαρξη αυτών των τάξεων όχι μόνο έπαψε ν' αποτελεί ανάγκη, μα και γίνεται πραγματικό εμπόδιο της παραγωγής»

Η απονέκρωση του κράτους- Ένγκελς

- «Οι τάξεις θα εξαφανιστούν το ίδιο αναπόφευκτα, όπως αναπόφευκτα είχαν δημιουργηθεί στο παρελθόν. Με την εξαφάνιση των τάξεων θα εξαφανιστεί αναπόφευκτα και το κράτος. Η κοινωνία που οργανώνει με νέο τρόπο την παραγωγή πάνω στη βάση της ελεύθερης και ισότιμης ένωσης των παραγωγών,

Η απονέκρωση του κράτους-Ένγκελς (Το κράτος στο μουσείο των αρχαιοτήτων)

- Θα βάλει ολόκληρη την κρατική μηχανή εκεί, όπου θα είναι τότε η πραγματική θέση της:
- στο **μουσείο των αρχαιοτήτων**, δίπλα στο ροδάνι και στο μπρούντζινο τσεκούρι»

Η απονέκρωση του κράτους- Μαρξ

- Για το τσάκισμα της κρατικής μηχανής ο Μαρξ σε γράμμα του στις 12 Απριλίου 1871 στον Κούγκελμαν γράφει:
- «Αν θα κοιτάξεις το τελευταίο κεφάλαιο του έργου μου «18η Μπρυμαίρ», θα δεις ότι σαν κατοπινή προσπάθεια της Γαλλικής επανάστασης κηρύττω:
- Να μην περάσει τη γραφειοκρατική-στρατιωτική μηχανή από το ένα χέρι στο άλλο, όπως γίνονταν ως τώρα αλλά να την *τσακίσει* (zerbrechen) και τέτοιος ακριβώς είναι ο προκαταρκτικός όρος κάθε πραγματικής λαϊκής επανάστασης στην ήπειρο»

Η απονέκρωση του κράτους- Ένγκελς

- Ο Ένγκελς για την απονέκρωση του κράτους στο *Αντι-Ντύρινγκ*,:
«Το προλεταριάτο παίρνει την κρατική εξουσία και μετατρέπει τα μέσα παραγωγής πρώτα' απ' όλα σε κρατική ιδιοκτησία. Έτσι όμως καταργεί τον ίδιο τον εαυτό του σαν προλεταριάτο, έτσι καταργεί όλες τις ταξικές διαφορές και ταξικές αντιθέσεις και μαζί τους και το κράτος σαν κράτος».

Η απονέκρωση του κράτους- Ένγκελς

- «Η ως τώρα κοινωνία, που κινείται μέσα σε ταξικές αντιθέσεις, χρειαζόταν το κράτος, δηλαδή μίαν οργάνωση της εκμεταλλεύτριας τάξης για τη διατήρηση των εξωτερικών όρων παραγωγής, δηλαδή κυρίως για να κρατάει με τη βία την εκμεταλλευόμενη τάξη κάτω από τους όρους καταπίεσης που καθορίζονται από το δοσμένο τρόπο παραγωγής (δουλεία, δουλοπαροικία, μισθωτή εργασία)»

Η απονέκρωση του κράτους- Ένγκελς

- «Όταν το κράτος γίνεται επιτέλους πραγματικά εκπρόσωπος ολόκληρης της κοινωνίας, τότε θα κάνει περιττό τον εαυτό του. Από τη στιγμή που δεν θα υπάρχει πια καμιά κοινωνική τάξη που να χρειάζεται να την κρατάει κανείς σε καταπίεση, από τη στιγμή που μαζί με την ταξική κυριαρχία, τον αγώνα για την ύπαρξη, που οφείλεται στην ως τώρα αναρχία της παραγωγής,

Η απονέκρωση του κράτους- Ένγκελς

- Θα εξαφανιστούν και οι συγκρούσεις και τα έκτροπα (ακρότητες), που πηγάζουν απ' αυτό τον αγώνα, από τη στιγμή αυτή δεν θα υπάρχει τι να καταπιέζεται, θα λείψει και η ανάγκη ιδιαίτερης δύναμης καταπίεσης, δηλ. του κράτους»

Η απονέκρωση του κράτους- Ένγκελς

- «Η ανάμιξη της κρατικής εξουσίας στις κοινωνικές σχέσεις γίνεται τότε περιττή στον ένα τομέα ύστερα από τον άλλο και στο τέλος από μόνη της αποκοιμιάται. Στη θέση της διακυβέρνησης προσώπων μπαίνει η διαχείριση πραγμάτων και η διεύθυνση των παραγωγικών λειτουργιών»

Η απονέκρωση του κράτους

Φ.Ένγκελς, *Αντι-Ντύρινγκ*

- «Το κράτος δεν «καταργείται», μα *απονεκρώνεται*. Με βάση αυτά πρέπει να εκτιμηθεί η φράση για το “**ελεύθερο λαϊκό κράτος**”, φράση που για ένα ορισμένο διάστημα είχε δικαίωμα ύπαρξης για προπαγανδιστικούς λόγους, μα που σε τελική ανάλυση είναι ανεπαρκής επιστημονικά. Με βάση όλα αυτά πρέπει επίσης να εκτιμήσουμε το **αίτημα των λεγομένων αναρχικών** ότι το κράτος πρέπει να καταργηθεί από την μια μέρα στην άλλη»

Η απονέκρωση του κράτους

- Και ο Λένιν για το ίδιο θέμα καταλήγει:
- «Εδώ ο Ένγκελς μιλάει για «αποκοίμισμα» και «απονέκρωση» της δημοκρατίας. Από πρώτη ματιά αυτό φαίνεται πολύ παράξενο. «Ακατανόητο» όμως είναι μόνο για όποιον δεν βάθυνε στο ζήτημα ότι η δημοκρατία είναι *επίσης* κράτος και ότι συνεπώς, και η δημοκρατία θα εξαφανιστεί *επίσης*, όταν εξαφανιστεί το κράτος

Β.Ι. Λένιν Κράτος και επανάσταση,

Η απονέκρωση του κράτους

- Ένγκελς: «Όσον καιρό το προλεταριάτο χρειάζεται ακόμα το κράτος, το χρειάζεται όχι προς το συμφέρον της **ελευθερίας**, αλλά της **καταστολής** των αντιπάλων του και από τη στιγμή που θα μπορεί να μιλάει κανείς για ελευθερία, παύει να υπάρχει το κράτος σαν τέτοιο. Γι' αυτό θα προτείναμε εμείς να βάλουν παντού στη θέση της λέξης *κράτος* τη λέξη “κοινότητα” (“Gemeinwesen”), μια καλή παλιά γερμανική λέξη, που μπορεί πολύ ωραία να αντιστοιχεί στη γαλλική λέξη “κομμούνα”

Η απονέκρωση του κράτους

- Στον *Εμφύλιο Πόλεμο στη Γαλλία* ο Μαρξ μελετώντας τα πορίσματα της Παρισινής Κομμούνια του 1871, προειδοποιεί τα εργατικά κόμματα ότι:
- «Η εργατική τάξη δε μπορεί απλώς να πάρει στα χέρια της την έτοιμη κρατική μηχανή και να την βάλει σε κίνηση για τους δικούς της σκοπούς»

Η απονέκρωση του κράτους

- Ο Μαρξ στο έργο του *Η 18η Μπρυμαίρ του Λουδοβίκου Βοναπάρτη* τονίζει:
«Η κοινωνική επανάσταση του 19ου αιώνα δε μπορεί να αντλήσει την ποίησή της από το παρελθόν, αλλά μόνον από το μέλλον. Δε μπορεί ν' αρχίσει με τον ίδιο τον εαυτό της προτού σβήσει όλες τις προλήψεις σχετικά με το παρελθόν.

Η απονέκρωση του κράτους

- Οι προηγούμενες επαναστάσεις είχαν ανάγκη από κοσμοϊστορικές αναμνήσεις για να κρύψουν από τον εαυτό τους το περιεχόμενό τους. Για να φτάσει στο δικό της περιεχόμενο η επανάσταση του 19ου αιώνα, πρέπει ν' αφήσει τους πεθαμένους να θάψουν τους νεκρούς τους. Εκεί η φράση ξεπερνούσε το περιεχόμενο, εδώ το περιεχόμενο ξεπερνά τη φράση».

Ερώτηση

Να αναφερθείτε γενικά στον κρατικό παρεμβατισμό (Κεϋνσιανισμός)

- Μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο παρατηρείται διεθνώς μια εκτεταμένη οικονομική δραστηριότητα του κράτους σε όλους τους τομείς της κοινωνικής ζωής.
- ***Τζον Μείναρντ Κέυνς***
- **Οικονομολόγος (1883-1946)**
- Γόνος μεγαλοαστικής αγγλικής οικογένειας του 19ου αιώνα, με πατέρα έναν γνωστό οικονομολόγο και καθηγητή του Πανεπιστημίου του Κέμπριτζ και μητέρα κόρη υπουργού της εποχής.

Τζον Μείναρντ Κέυνς

Οικονομολόγος (1883-1946)

- Γεννήθηκε το 1883 και μεγάλωσε στους κύκλους της ακαδημαϊκής και οικονομικής ελίτ της εποχής του. Φυσικό επακόλουθο ήταν να φοιτήσει στα καλύτερα εκπαιδευτικά ιδρύματα της Αγγλίας, όπως το Κέμπριτζ. Εκεί ο προικισμένος νεαρός αρίστευσε τόσο στον τομέα των μαθηματικών και οικονομικών όσο και στις κλασικές σπουδές του.
- Οι κεϋνσιανές πολιτικές καθιερώνονται σε ολόκληρο τον τότε Δυτικό Κόσμο.

Τζον Μείναρντ Κέυνς

Οικονομολόγος (1883-1946)

- Είναι η περίοδος που ο Κεϋνσιανισμός συγκρούεται με τον Φιλελευθερισμού και την ανεξέλεγκτη δράση των νόμων της αγοράς.
- Στις ΗΠΑ ο πρόεδρος Φραγκλίνος Ρούσβελτ το 1933 με θεωρητικό του μέντορα τον Κέυνς ανήγγειλε το New Deal, μια ριζοσπαστική πολιτική που οδήγησε την αμερικανική οικονομία σε ανάκαμψη και όχι μόνο.

Κεϋνσιανισμός

- Από τον Κέυνς έχει πάρει το όνομά της η Κεϋνσιανή ρύθμιση, δηλαδή η αναδιανομή μέρους των κερδών του κεφαλαίου στις κατώτερες τάξεις, με τη μορφή κοινωνικών και άλλων παροχών, προκειμένου να αποφεύγεται η κοινωνική δυσaréσκεια και οι αναταραχές. Ας σημειωθεί όμως ότι μια τέτοια ρύθμιση δεν ήταν ποτέ στόχος του ίδιου του Κέυνς.
- Ο Κέυνς πρότεινε την άνοδο των δημοσίων δαπανών σε περιόδους κρίσεων για να καλύψουν μέρος του ελλείμματος ζήτησης που υπό προϋποθέσεις μπορεί να οδηγήσει την οικονομία μακριά από μια θέση ισορροπίας πλήρους απασχόλησης.

Κεϋνσιανισμός

- Οι δημόσιες δαπάνες μπορεί να ξοδεύονται ως επιδόματα ανεργίας κτλ., αλλά ο κύριος στόχος δεν είναι η αναδιανομή αλλά η επανόρθωση της ισορροπίας. Μάλιστα η αύξηση της φορολογίας σε περιόδους κρίσης είναι πλήρως αντίθετη στη νοοτροπία του Κέυνς ο οποίος **ζητά αύξηση των ελλειμμάτων** στις κρίσεις, τα οποία χρηματοδοτούνται από πλεονάσματα στις καλύτερες εποχές.

Ο νόμος του Wagner

- Η υπέρμετρη διόγκωση του κρατικού τομέα της οικονομίας είναι αντικειμενικό φαινόμενο το οποίο δεν μπορεί να ανακοπεί παρά τις διακηρύξεις περί του αντιθέτου.
- Υπακούει σε αμετάβλητους οικονομικούς νόμους του καπιταλισμού τρόπου παραγωγής.
Πρόκειται για τον γνωστό «Νόμο του Wagner» ο οποίος στην αρχή του αιώνα διατύπωσε το νόμο: **«Της αύξουσας επέκτασης της οικονομικής δράσης του δημοσίου τομέα»**

Ο νόμος του Wagner

- «Μακροχρονίως οι δημόσιες δαπάνες σε κάθε κοινωνία αυξάνονται με πιο γρήγορο ρυθμό από την αύξηση του εθνικού προϊόντος της.
- Έτσι, στις ΗΠΑ το ποσοστό συμμετοχής των δημόσιων δαπανών στο ακαθάριστο εθνικό προϊόν από 7,3% το 1902 αυξήθηκε σε 17% το 1940 και σε 33% το 1970. Στην Αγγλία το ποσοστό συμμετοχής των δημόσιων δαπανών στο ακαθάριστο εθνικό προϊόν ανέβηκε από 14% το 1900 σε 29% το 1938 και σε 48% το 1970. Και στην Ελλάδα το ποσοστό συμμετοχής των δημόσιων δαπανών στο ακαθάριστο εγχώριο προϊόν ανέβηκε από 21% το 1948 σε 28% το 1976”

Γιατί επεκτείνεται ο ρόλος του κράτους;

- Που οφείλεται η αύξηση του δημόσιου τομέα της οικονομίας;
- Ο Wagner κατέληξε στο γενικό συμπέρασμα:
- «Ότι η αύξηση του σχετικού ύψους των δημόσιων δαπανών προκύπτει από την επέκταση της οικονομικής δράσης του κράτους. Η επέκταση αυτή είναι κατά τον Wagner αποτέλεσμα της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης και προόδου».

Κρατικομονοπωλιακός καπιταλισμός και αποκέντρωση

- Όσο δε αναπτύσσεται ο κρατικομονοπωλιακός τρόπος ρύθμισης της οικονομίας, όλο και περισσότερες αρμοδιότητες και πόροι μεταβιβάζονται στην τοπική και περιφερειακή αυτοδιοίκηση.
- Το κράτος διογκώνεται, και ταυτόχρονα αναβαθμίζεται ο ρόλος των αποκεντρωμένων οργάνων του, με αποτέλεσμα η κεντρική κυβέρνηση απερίσπαστη πια επιδίδεται στα μεγάλα καθήκοντά της που δεν είναι άλλα από την εξωτερική πολιτική και την άμυνα.

Δημόσιο και ιδιωτικό

- Αιχμή του δόρατος της «σύγχρονης» αυτής διεθνής τάσης είναι το δημόσιο και όχι το ιδιωτικό. Φορέας υλοποίησης είναι το κράτος και όχι οι επιχειρηματίες. Την κούρσα της διεθνοποίησης στην παγκόσμια κονίστρα, την οδηγεί το κράτος ως συλλογικός καπιταλιστής, στο όνομα των ξεχωριστών εξατομικευμένων κεφαλαιοκρατών, και όχι οι ξεχωριστοί επιχειρηματίες.

Περισσότερο ή λιγότερο κράτος

- Και ενώ το κράτος συνεχίζει να διογκώνεται και να αυξάνει η σημασία του στην εθνική οικονομία, τελευταία φαίνεται να αμφισβητείται. Φρέσκος αέρας στην οικονομία και την πολιτική είναι ο άκρατος φιλελευθερισμός του Adam Smith.
- Η «σύγχρονη» τάση του αναπαλαιωμένου φιλελευθερισμού μπορεί να διατυπωθεί στη φόρμουλα: το κεφάλαιο να σπεύδει παντού και πάντα αντλώντας μόνο κέρδη, και το κράτος να έρχεται αρωγός καλύπτοντας τις ζημιές του κεφαλαίου. Τα δύο μέρη φαίνεται να έχουν συνάψει μια «λεόντειο εταιρία», προς όφελος του κεφαλαίου.

Τελικά περιορίζεται ο ρόλος του κράτους;

- Στο πλαίσιο του νεοφιλελευθερισμού, ενώ διακηρύσσεται και μάλιστα σε υψηλούς τόνους, η σταδιακή αποχώρηση του κράτους από την σφαίρα της οικονομικής ζωής, η οικονομική πραγματικότητα διαγράφεται τελείως διαφορετική. Το κράτος δεν περιορίζεται, αντίθετα αυξάνεται, τόσο ο οικονομικός του ρόλος, όσο και ο επιτελικός του χαρακτήρας ως συλλογικού καπιταλιστή για την διαχείριση και την υπέρβαση των οικονομικών κρίσεων

Keynes ή Friedman

- Η παγκοσμιοποίηση όμως έκανε τις διαφορές ανάμεσα σε κεϋνσιανούς και φιλελεύθερους οικονομολόγους πολύ δυσδιάκριτες. Είτε με Keynes, είτε με Friedman, που υποτίθεται ότι είναι ο αντίποδάς του, παραμένει η ιδέα της κρατικής παρέμβασης, σε εθνικό και διακρατικό επίπεδο, με έναν και μόνο στόχο:
- να ικανοποιείται το αίτημα των πολυεθνικών επιχειρήσεων για υψηλά κέρδη.

Keynes

- «Δίνω κυριαρχική έμφαση στην αύξηση της εθνικής αγοραστικής δαπάνης, που προκαλούν οι κρατικές δαπάνες οι οποίες χρηματοδοτούνται με δάνεια», σημείωνε ο φιλόσοφος από το πανεπιστήμιο του Κέμπριτζ.
- Βασικό μέλημα του κράτους στην οικονομία πρέπει να είναι η ενίσχυση της ενεργούς ζήτησης, «δημόσιες δαπάνες, ακόμη και να ανοίγονται άχρηστες τρύπες», ήταν η προκλητική πρόταση του Κέυνς.

Keynes και κράτος νυχτοφύλακας "**Laissez faire et laissez passer**"

('Let do and let pass').

- Ο Κέυνς μελετώντας την εξέλιξη της καπιταλιστικής οικονομίας κατά την διάρκεια του μεσοπολέμου, κατέληξε στο συμπέρασμα, ότι ο φιλελευθερισμός του **laissez faire** και του κράτους νυχτοφύλακα δεν μπορούσε να ανταποκριθεί στο συγκεκριμένο επίπεδο ανάπτυξης του καπιταλισμού, και πρότεινε για την σωτηρία του συστήματος την παρέμβαση του κράτους στην οικονομία κυρίως με μέτρα πολιτικής που θα τονώνουν την ζήτηση.

Κλασική οικονομική θεωρία και κεϋνσιανισμός

- Η κλασική οικονομική θεωρία δέχτηκε από τους κεϋνσιανούς μια ανελέητη κριτική, ιδιαίτερα στο θέμα των γενεσιουργών αιτιών της κρίσης, χωρίς όμως να κατορθώσει να τους φέρει κοντά στους μαρξιστές, όπως τουλάχιστον επαίρονται οι εχθροί του Κέυνς.

Μαρξισμός και κεϋνσιανισμός

- Κατά τους μαρξιστές η οικονομία της αγοράς οδηγεί σε ανισορροπία του κεφαλαιοκρατικού συστήματος
- Ο Κέυνς προτείνει όχι την ανατροπή του καπιταλισμού αλλά την θεραπεία του.
- Στην εποχή μας το οξύμωρο του όλου σχήματος έγκειται στο γεγονός ότι ο κεϋνσιανισμός αμφισβητείται όχι πια από τους μαρξιστές αλλά από υποστηρικτές του καπιταλισμού, τον οποίο θέλησε να θεραπεύσει ο Κέυνς.
- Ο νεοφιλελευθερισμός στο βωμό του άμετρου κέρδους θέτει ο ίδιος τον καπιταλισμό σε μελλοντικές περιπέτειες.

Ερώτηση

Σύγχρονες τάσεις στην Δημόσια Διοίκηση: Το αποκεντρωμένο Ελληνικό Κράτος

- Σε όλα τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης με εξαίρεση την Ελλάδα, η Τοπική Αυτοδιοίκηση απορροφά ένα πολύ μεγάλο μέρος των κρατικών δαπανών.
- Η τοπική αυτοδιοίκηση στη Δανία δαπανά συνολικά το 37,6% του ΑΕΠ και το 64,3% των δημοσίων δαπανών, κατέχοντας την πρώτη θέση σε ολόκληρη την Ευρώπη
- Ενώ ο μέσος στην ΕΕ είναι 17% του ΑΕΠ και 33,6% των δημοσίων δαπανών

Τα οικονομικά των δήμων

- Ακριβώς στον αντίποδα βρίσκεται η Ελλάδα, όπου συνολικά, η τοπική αυτοδιοίκηση δαπανά μόλις το 2,8% του ΑΕΠ και συγκεντρώνει το 5,6% των δημοσίων δαπανών καταλαμβάνοντας μια από τις τελευταίες θέσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση.
- Πρόκειται για στατιστικό στοιχείο πολύ σημαντικό.
- Ίσως σε αυτό το σημείο να συγκεντρώνονται όλα τα άνθη του κακού για τη δημόσια διοίκηση και για την κακοδαιμονία της χώρα μας.

Τα οικονομικά των δήμων

- Ο συγκεντρωτισμός ενός υδροκέφαλου κράτος με προμετωπίδα τα Υπουργεία, αναπαράγει ένα απεχθές σύστημα πελατειακών σχέσεων, οικονομικών σκανδάλων, διαφθοράς και φθοράς συνειδήσεων.
- Οι διοικούντες φρόντισαν να μην υπάρχει αυτοδιοικητικός έλεγχος στις δημόσιες δαπάνες και όλα να γίνονται εν κρυπτώ και παραβύστω.
- Με αυτή την έννοια προβάλλει ο αναντικατάστατος ρόλος του θεσμού της τοπικής αυτοδιοίκησης

ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘ. 3852/7 Ιουνίου 2010

Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης

- Οι 910 Δήμοι και οι 124 Κοινότητες που υπήρχαν συνενώνονται σε 325 Δήμους.
- Οι 57 Νομαρχίες και τα 19 Επαρχεία καταργούνται και αντικαθίστανται από 13 αιρετές Περιφέρειες
- Οι 13 κρατικές Περιφέρειες αντικαθίσταται με τη σειρά τους από 7 αποκεντρωμένες Διοικήσεις.

ΣΥΣΤΑΣΗ – ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

- Οι δήμοι και οι περιφέρειες συγκροτούν τον πρώτο και δεύτερο βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης και κατοχυρώνεται από τις διατάξεις του άρθρου 102 του Συντάγματος
- Οι Αποκεντρωμένες Διοικήσεις συγκροτούνται ως ενιαίες μονάδες για τις αποκεντρωμένες υπηρεσίες του κράτους και ασκούν γενική αποφασιστική αρμοδιότητα στις κρατικές υποθέσεις της περιφέρειάς τους, σύμφωνα με το άρθρο 101 του Συντάγματος.

ΣΥΣΤΑΣΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

- 1. Οι περιφέρειες είναι αυτοδιοικούμενα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και αποτελούν το δεύτερο βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης.
- 2. Οι περιφέρειες σχεδιάζουν, προγραμματίζουν και υλοποιούν πολιτικές σε περιφερειακό επίπεδο, σύμφωνα με τις αρχές της αειφόρου ανάπτυξης και της κοινωνικής συνοχής της χώρας, λαμβάνοντας υπόψη και τις εθνικές και ευρωπαϊκές πολιτικές.
- Κάθε νομός αποτελεί και περιφερειακή ενότητα και κάθε πρωτεύουσα νομού είναι έδρα της αντίστοιχης περιφερειακής ενότητας.

Οι 13 αυτοδιοικητικές περιφέρειες

- 1. Η περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης η οποία περιλαμβάνει τους Νομούς
- Δράμας, Έβρου, Καβάλας, Ξάνθης και Ροδόπης.
- Έδρα της περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης είναι η **Κομοτηνή**.

Οι 13 αυτοδιοικητικές περιφέρειες

- **2.** Η περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας η οποία περιλαμβάνει τους Νομούς Ημαθίας, Θεσσαλονίκης, Κιλκίς, Πιερίας, Πέλλας, Σερρών και Χαλκιδικής.
- Έδρα της περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας είναι η **Θεσσαλονίκη**.

Οι 13 αυτοδιοικητικές περιφέρειες

- **3.** Η περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας η οποία περιλαμβάνει τους Νομούς Γρεβενών, Καστοριάς, Κοζάνης και Φλώρινας.
- Έδρα της περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας είναι η **Κοζάνη**.

Οι 13 αυτοδιοικητικές περιφέρειες

- 4. Η περιφέρεια Ηπείρου η οποία περιλαμβάνει τους Νομούς
- Άρτας, Θεσπρωτίας, Ιωαννίνων, και Πρεβέζης.
- Έδρα της περιφέρειας Ηπείρου είναι τα **Ιωάννινα**.

Οι 13 αυτοδιοικητικές περιφέρειες

- **5.** Η περιφέρεια Θεσσαλίας η οποία περιλαμβάνει τους Νομούς
- Καρδίτσας, Λάρισας, Μαγνησίας και Τρικάλων.
- Έδρα της περιφέρειας Θεσσαλίας είναι η **Λάρισα**.

Οι 13 αυτοδιοικητικές περιφέρειες

- **6.** Η περιφέρεια Ιονίων Νήσων η οποία περιλαμβάνει τους Νομούς
- Ζακύνθου, Κέρκυρας, Κεφαλληνίας και Λευκάδας.
- Έδρα της περιφέρειας Ιονίων νήσων είναι η **Κέρκυρα**.
- Ειδικά ο δήμος Ιθάκης αποτελεί αυτοτελή περιφερειακή ενότητα.

Οι 13 αυτοδιοικητικές περιφέρειες

- **7.** Η περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας η οποία περιλαμβάνει τους Νομούς Αιτωλοακαρνανίας, Αχαΐας και Ηλείας.
Έδρα της περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας είναι η **Πάτρα**.

Οι 13 αυτοδιοικητικές περιφέρειες

- 8. Η περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας η οποία περιλαμβάνει τους Νομούς
- Βοιωτίας, Ευβοίας, Ευρυτανίας, Φθιώτιδος και Φωκίδος.
- Έδρα της περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας είναι η **Λαμία**

Οι 13 αυτοδιοικητικές περιφέρειες

- **9.** Η περιφέρεια Αττικής, η οποία περιλαμβάνει το Νομό Αττικής.
- Έδρα της περιφέρειας Αττικής είναι η **Αθήνα**.
- Οι περιφερειακές ενότητες της περιφέρειας Αττικής είναι:
- 1. Η περιφερειακή ενότητα Κεντρικού Τομέα Αθηνών
- 2. Η περιφερειακή ενότητα Νοτίου Τομέα Αθηνών.
- 3. Η περιφερειακή ενότητα Βορείου Τομέα Αθηνών
- 4. Η περιφερειακή ενότητα Δυτικού Τομέα Αθηνών.
- 5. Η περιφερειακή ενότητα Πειραιώς.
- 6. Η περιφερειακή ενότητα Νήσων.
- 7. Η περιφερειακή ενότητα Δυτικής Αττικής.
- 8. Η περιφερειακή ενότητα Ανατολικής Αττικής

Οι 13 αυτοδιοικητικές περιφέρειες

- **10.** Η περιφέρεια Πελοποννήσου, η οποία περιλαμβάνει τους Νομούς
- Αργολίδος, Αρκαδίας, Κορινθίας, Λακωνίας και Μεσσηνίας.
- Έδρα της περιφέρειας Πελοποννήσου είναι η **Τρίπολη**.

Οι 13 αυτοδιοικητικές περιφέρειες

- **11.** Η περιφέρεια Βορείου Αιγαίου η οποία περιλαμβάνει τους Νομούς
- Λέσβου, Σάμου και Χίου.
- Έδρα της περιφέρειας Βορείου Αιγαίου είναι η **Μυτιλήνη**.
- Συγκροτούνται περιφερειακές ενότητες ως εξής:
- Λέσβου που περιλαμβάνει το δήμο Λέσβου.
- Λήμνου που περιλαμβάνει το δήμο Λήμνου και το δήμο Αγίου Ευστρατίου.
- Χίου με έδρα τη Χίο που περιλαμβάνει το δήμο Χίου, το δήμο Ψαρών και το δήμο Οινουσσών.
- Σάμου που περιλαμβάνει το δήμο Σάμου
- Ικαρίας που περιλαμβάνει τους δήμους Ικαρίας και Φούρνων.

Οι 13 αυτοδιοικητικές περιφέρειες

- **12.** Η περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου η οποία περιλαμβάνει τους Νομούς
- Κυκλάδων και Δωδεκανήσου.
- Έδρα της περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου είναι η **Ερμούπολη**.
- Συγκροτούνται περιφερειακές ενότητες ως εξής:
- Κω (Δήμους Κω και Νισύρου)
- Καρπάθου (Δήμους Καρπάθου και Κάσου)
- Καλύμνου (Δήμους Αστυπάλαιας, Λειψών, Λέρου, Πάτμου και Αγαθονήσου).
- Ρόδου (Δήμους Ρόδου, Σύμης, Χάλκης, Μεγίστης και Τήλου)
- Σύρου περιλαμβάνει το δήμο Σύρου – Ερμούπολης
- Κέας – Κύθνου, που περιλαμβάνει το δήμο Κέας και το δήμο Κύθνου
- Μήλου (Δήμους Μήλου, Κιμώλου, Σέριφου και Σίφνου)
- Πάρου (Δήμους Πάρου και Αντιπάρου)
- Νάξου (Δήμους Νάξου και μικρών Κυκλάδων και Αμοργού)
- Τήνου που περιλαμβάνει το δήμο Τήνου
- Μυκόνου που περιλαμβάνει το δήμο Μυκόνου
- Άνδρου που περιλαμβάνει το δήμο Άνδρου
- Θήρας (Δήμους Θήρας, Ιητών, Σίκινου, Φολέγανδρου και το δήμο Ανάφης)

Οι 13 αυτοδιοικητικές περιφέρειες

- 13. Η περιφέρεια Κρήτης η οποία περιλαμβάνει τους Νομούς
- Ηρακλείου, Λασιθίου, Ρεθύμνου και Χανίων.
- Έδρα της περιφέρειας Κρήτης είναι το **Ηράκλειο**.

ΣΥΣΤΑΣΗ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

- Συνιστώνται 7 Αποκεντρωμένες Διοικήσεις του Κράτους:
- Σε κάθε Αποκεντρωμένη Διοίκηση προΐσταται Γενικός Γραμματέας.
- 1. Αττικής, η οποία εκτείνεται στα όρια της περιφέρειας Αττικής με έδρα την **Αθήνα**.
- 2. Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας, η οποία εκτείνεται στα όρια των περιφερειών Θεσσαλίας και Στερεάς Ελλάδας με έδρα τη **Λάρισα**.
- 3. Ηπείρου - Δυτικής Μακεδονίας, η οποία εκτείνεται στα όρια των περιφερειών Ηπείρου και Δυτικής Μακεδονίας με έδρα τα **Ιωάννινα**.
- 4. Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου, η οποία εκτείνεται στα όρια των περιφερειών Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου με έδρα την **Πάτρα**.
- 5. Διοίκηση Αιγαίου, η οποία εκτείνεται στα όρια των περιφερειών Βορείου Αιγαίου και Νοτίου Αιγαίου με έδρα τον **Πειραιά**.
- 6. Κρήτης, η οποία εκτείνεται στα όρια της περιφέρειας Κρήτης με έδρα το **Ηράκλειο**.
- 7. Μακεδονίας – Θράκης, η οποία εκτείνεται στα όρια της περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης και Κεντρικής Μακεδονίας με έδρα τη **Θεσσαλονίκη**.

Ερώτηση

- Συγκέντρωση και αποκέντρωση
- Το μέλλον του έθνους-κράτους

Υποχωρεί το έθνος υπέρ της Ομοσπονδίας;

- Παρά τις διακηρυγμένες απόψεις περί υποχώρησης του κράτους-έθνους, τα έθνη προβάλλουν κατά τρόπο επιβλητικό. Και αυτό το οποίο επιχειρείται, ιδιαίτερα από την πλευρά των οικονομικά και πολιτικά ισχυρών εθνικών κρατών, είναι η επιβολή των θελήσεων τους πάνω στα αδύναμα και ανίσχυρα κράτη, τα οποία με τη σειρά τους αντιστέκονται με όσα μέσα διαθέτουν για να διατηρήσουν την εθνική τους ταυτότητα.

Υποχωρεί το έθνος υπέρ της Ομοσπονδίας;

- Αυτό φαίνεται πολύ καθαρά από την πολιτική συμπεριφορά της ενωμένης Γερμανίας η οποία, από την μια εμφανίζεται ως ακραία οπαδός του φεντεραλισμού στην Ευρώπη, και από την άλλη, σπεύδει να κατοχυρώσει τα γερμανικά εθνικά συμφέροντα στην Κοινότητα.

Το συνταγματικό δικαστήριο της Γερμανίας

- Προς σε αυτή την κατεύθυνση κινήθηκε και η απόφαση του ομοσπονδιακού συνταγματικού δικαστηρίου της χώρας αυτής σχετικά με την Συνθήκη του Maastricht στις 12.10.1992 τονίζοντας ότι:
- «Η Συνθήκη της Ένωσης αιτιολογεί μια ένωση κρατών για την υλοποίηση μιας όλο και στενότερης ένωσης των -κρατικών οργανωμένων- λαών της Ευρώπης, και όχι ένα κράτος που βασίζεται σε ένα ευρωπαϊκό κράτος-λαό»

Είναι δυνατή η υπέρβαση του έθνους-κράτους;

- Ο Klaus Busch τονίζει:
- «Η υπέρβαση του εθνικού κράτους στην σημερινή Ευρώπη προσκρούει σε οικονομικά και πολιτικά όρια: εάν κάποιο σχέδιο που αποβλέπει στην προώθηση της ενοποίησης προσπαθήσει να τα ξεπεράσει είναι καταδικασμένο σε αποτυχία»

Ευρώπη των πατρίδων –Ευρώπη των περιφερειών

- Η ομοσπονδιοποίηση της γηραιάς Ηπείρου προσκρούει στα γεγονότα που ακολούθησαν την ανατροπή των σοσιαλιστικών χωρών της Ανατολικής Ευρώπης. Η ελβετοποίηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέσω της φεντεραλιστικής εκδοχής της *Ευρώπης των Περιφερειών* προσκρούει στο σύνθημα της *Ευρώπης των Πατρίδων*.

Ο φεντεραλισμός της Γερμανίας

- Η Γερμανία διακηρύσσει υποκριτικά τη φεντεραλιστική οργάνωση της Ευρώπης, με τελικό σκοπό την άνιση Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση και την κυριαρχία του δικού τους έθνους πάνω στα άλλα ευρωπαϊκά εθνικά κράτη

Ο Λένιν για το συγκεντρωτισμό και την ομοσπονδία

- «Οι μαρξιστές, φυσικά, κρατούν εχθρική στάση απέναντι στην ομοσπονδία και την αποκέντρωση για τον απλούστατο λόγο ότι ο καπιταλισμός απαιτεί για την ανάπτυξή του όσο το δυνατό πιο μεγάλα και όσο το δυνατό πιο συγκεντρωτικά κράτη. Στην περίπτωση που οι υπόλοιποι όροι θα είναι ίσοι, το συνειδητό προλεταριάτο θα υποστηρίζει πάντα ένα πιο μεγάλο κράτος. Θα πολεμάει πάντα το μεσαιωνικό τοπικισμό, θα χαιρετίζει πάντα την όσο το δυνατό πιο στενή οικονομική ένωση μεγάλων εδαφών όπου μπορεί ν' αναπτυχθεί πλατιά η πάλη του προλεταριάτου ενάντια στην αστική τάξη»

Ο Λένιν για το συγκεντρωτισμό και την ομοσπονδία

- Τέτοιες προλήψεις οι οποίες βρίσκουν μεγάλη απήχηση στη μικροαστική διανόηση, “πως τάχα η ομοσπονδιακή δημοκρατία σημαίνει οπωσδήποτε περισσότερες ελευθερίες από τη συγκεντρωτική, αυτό δεν είναι σωστό. Τα γεγονότα που αναφέρει ο Ενγκελς για τη συγκεντρωτική Γαλλική Δημοκρατία του 1792 - 1798 και την ομοσπονδιακή ελβετική, το διαψεύδουν. Στην πραγματικότητα περισσότερες ελευθερίες έδινε η συγκεντρωτική δημοκρατία, παρά η ομοσπονδιακή. Ή με άλλα λόγια: την πιο μεγάλη τοπική, περιφερειακή κτλ. ελευθερία, που είναι γνωστή στην ιστορία, την έδωσε η συγκεντρωτική και όχι η ομοσπονδιακή δημοκρατία

Ο Λένιν για το συγκεντρωτισμό και την ομοσπονδία

- Και ο Λένιν συμπληρώνει: “Εμείς πρέπει να είμαστε συγκεντρωτιστές, υπάρχουν όμως στιγμές που το καθήκον αυτό μετατοπίζεται στις επαρχίες, εμείς πρέπει να επιτρέψουμε το μέγιστο όριο τοπικής πρωτοβουλίας

Μπορεί να ξεπεραστεί το έθνος-κράτος;

- Η συζήτηση διεξάγεται λοιπόν πάνω στην πιθανότητα υποχώρησης, μέσα στον 21ο αιώνα, της σημασίας των εθνών, χάρη στην ανάπτυξη μιας άλλης ενότητας, δηλαδή της περιφέρειας. Αναφερόμαστε στο μέλλον του κράτους-έθνους σε ένα από τα πιο δύσκολα προβλήματα που έχει να αντιμετωπίσει η ανθρωπότητα.

Μπορεί να ξεπεραστεί το έθνος-κράτος;

- Το κράτος-έθνος δε θα αποσυρθεί όσο το κεφαλαιοκρατικό σύστημα κοινωνικής αναπαραγωγής εξακολουθεί να κυριαρχεί στον κόσμο. Κάτι τέτοιο αποτελεί μια διακήρυξη μια ουτοπία.
- Η οριστική εξάλειψη του εθνικού κινήματος είναι δυνατή μονάχα με την πτώση της αστικής τάξης.

Ερώτηση

Διαφθορά και γραφειοκρατία: Όψεις & εκδηλώσεις στην Δημόσια Διοίκηση

- Διαφθορά και σκάνδαλα στη Δημόσια Διοίκηση
- Κίνητρα και συμπεριφορά σε μια γραφειοκρατία
- Το μονοπώλιο της κρατικής γραφειοκρατίας
- Η διαφθορά στις ανεπτυγμένες κοινωνίες
- Η διαφθορά στην Ελλάδα

ΘΕΣΜΟΙ ΚΑΙ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

ΤΟ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

- Οι θεσμοί υπάρχουν ανεξάρτητα από τα υποκείμενα:
- Η Γερουσία ή το Κοινοβούλιο δεν εξαρτώνται από την ταυτότητα εκείνων που κατέχουν το αξίωμα του πολιτικού αντιπροσώπου.
- Η **κρατική γραφειοκρατία** είναι ανεξάρτητη από την ταυτότητα των αξιωματούχων γραφειοκρατών
- Ένα **δικαστικό σώμα** ή **σύστημα** είναι ανεξάρτητο από το ποιοι μπορεί να είναι κάθε φορά οι δικαστές.

ΘΕΣΜΟΙ ΚΑΙ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

ΤΟ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

- Όταν οι δικαστές, πολιτικοί αντιπρόσωποι ή γραφειοκράτες **αποχωρούν**, οι **θεσμοί παραμένουν**.
- Η **αγορά** δεν εξαρτάται από το ποιος **αγοράζει ή πωλεί** και ο **θεσμός** της ατομικής ιδιοκτησίας δεν εξαρτάται από το ποιος είναι ο κάτοχος.

Η διακυβέρνηση μια χώρας

- Διακυβέρνηση είναι η πράξη της διοίκησης και της άσκησης της εκτελεστικής εξουσίας.
- Όταν τα συμφέροντα του φορολογούμενου και του ψηφοφόρου εξυπηρετούνται επαρκώς από την κυβέρνηση, η διακυβέρνηση χαρακτηρίζεται **ικανοποιητική**.
- Αντιθέτως, η διακυβέρνηση είναι **ανεπαρκής ή μη ικανοποιητική** όταν η εκτελεστική εξουσία ασκείται προς όφελος των μελών της κυβέρνησης, των οικογενειών και των φίλων τους, παρά των φορολογούμενων και των ψηφοφόρων.

Το φαινόμενο της διαφθοράς

- Διαφθορά έχουμε όταν οι φορείς λήψης πολιτικών αποφάσεων παρέχουν προσωπικά οφέλη στους εαυτούς τους μέσω της **απόσπασης χρημάτων**.
- Δηλαδή, η απόσπαση χρημάτων σχετίζεται με τη διαφθορά.
- Απόσπαση χρημάτων ή προνομίων συμβαίνει, για παράδειγμα, όταν **προτείνεται νομοθεσία** η οποία, αν εγκριθεί, θα είναι δυσμενής για ορισμένες ομάδες συμφερόντων και ταυτόχρονα επωφελοούνται άλλες ομάδες συμφερόντων.

Το φαινόμενο της διαφθοράς μέσω της προσέγγισης βουλευτών

- Όταν προτείνεται ή γίνεται λόγος για νομοσχέδια, **οι ομάδες ειδικών συμφερόντων** αρχίζουν να δρουν προκειμένου να προστατευθούν από τις απειλούμενες πολιτικές.
- Δίδεται πολιτική υποστήριξη στα κόμματα με στόχο την προώθηση ιδιοτελών συμφερόντων. (χρηματοδότηση κομμάτων στις ΗΠΑ)

Χρηματοδότηση των κομμάτων και διαφθορά

- Στις Ηνωμένες Πολιτείες, ο πολιτικός εκβιασμός συνδέθηκε με τον όρο «milkier bills». Νομοσχέδιο «αρμέγματος»
- Τέτοια νομοσχέδια παρέχουν κίνητρα για πολιτικές πληρωμές και συνεισφορές για προεκλογικές εκστρατείες προκειμένου να διασφαλιστεί ότι, τα νομοσχέδια αυτά θα ψηφιστούν ή δεν θα περάσουν.

Η εξαγορά από το μονοπώλιο του πολιτικού προσωπικού

- Το μονοπώλιο μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την **απόσπαση χρημάτων**.
- Μετά τη δημιουργία μονοπωλιακών δικαιωμάτων, ένας φορέας λήψης αποφάσεων μπορεί να καταστήσει εκ νέου τη μονοπωλιακή πρόσοδο **διεκδικήσιμη από νέους ανταγωνιστές** (συμβάσεις δημοσίου με ιδιώτες)

Η εξαγορά από το μονοπώλιο του πολιτικού προσωπικού

- Εναλλακτικά, ο φορέας λήψης πολιτικών αποφάσεων μπορεί να **απειλήσει** ότι θα καταστήσει εκ νέου διεκδικήσιμη τη μονοπωλιακή πρόσοδο, αποσπώντας κατ' αυτόν τον τρόπο πρόσοδο από τον **κατεστημένο μονοπωλητή** προκειμένου να αποφασίσει τελικά να μην την καταστήσει **διεκδικήσιμη**. (προμήθειες ΟΤΕ, ΔΕΗ, ΜΕΤΡΟ κτλ.)

Ορισμός της διαφθοράς

- Στα δημοκρατικά καθεστώτα, η δημιουργία και η επιδίωξη προσόδων δεν είναι παράνομες δραστηριότητες –όπως δεν είναι απαραίτητα και η απόσπαση προσόδων.
- Η παρανομία έγκειται στην ύπαρξη διαφθοράς.
- Διαφθορά είναι η **παράνομη χρήση της κρατικής εξουσίας** για την απόκτηση άμεσου προσωπικού οφέλους.

Ορισμός της διαφθοράς

- Ένας σύντομος, απλός και περιεκτικός ορισμός της διαφθοράς όπως την αντιλαμβανόμαστε σε πολλές χώρες σήμερα δόθηκε από
- τον μη Κυβερνητικό Οργανισμό «Διεθνής Διαφάνεια» (Transparency International).
- Είναι η **«κατάχρηση δημόσιας εξουσίας για ίδιο όφελος»**.
- Τι συνιστά όμως «κατάχρηση δημόσιας εξουσίας» και ποιες μορφές λαμβάνει το «ίδιο όφελος»;

Ταξινόμηση των τύπων της διαφθοράς

- **Δωροδοκία-Χρηματισμός:** Αναφέρεται σε διευκολύνσεις που κάνουν δημόσιοι λειτουργοί και για τις υπηρεσίες αυτές πληρώνονται, σε χρήμα ή είδος, από τους ωφελούμενους.
- **Κατάχρηση-Υπεξαίρεση χρημάτων:** Κλοπή δημόσιων πόρων και χρημάτων από άτομα που έχουν επιφορτιστεί με το έργο της διαχείρισης.
- **Απάτη:** Απόκρυψη ή διαστρέβλωση πληροφοριών από δημόσιους λειτουργούς για ίδιο όφελος, καθώς και ο στρουθοκαμηλισμός των λειτουργών αυτών σε οικονομικά εγκλήματα.

Ταξινόμηση των τύπων της διαφθοράς

- **Εκβιασμός:** Αναφέρεται στην εκβιαστική απόσπαση χρημάτων από ιδιώτες, επιχειρήσεις κ.λπ., με τη μορφή «δώρων» ή πληρωμών «κάτω από το τραπέζι».
- **Ευνοιοκρατία-Νεποτισμός: Nepos**
- Η χρησιμοποίηση της δημόσιας εξουσίας προς όφελος της οικογένειας ή φίλων ατόμων που έχουν δημόσια εξουσία.

Η διαφθορά στις υπανάπτυκτες χώρες

- Η διαφθορά συναντάτε σε μεγάλο βαθμό στις αυταρχικές κοινωνίες χαμηλού εισοδήματος.
- Κατά την άφιξη σε μια υπανάπτυκτη χώρα μπορεί να υπάρχει ανάγκη δωροδοκίας προκειμένου να επιβεβαιωθεί ότι μια βίζα εισόδου είναι πράγματι έγκυρη.
- Ή να απαιτείται δωροδοκία για την παραλαβή των αποσκευών.
- Οι δωροδοκίες, μπορεί να συνεχιστούν κατά τη συναλλαγή με αξιωματούχους της αστυνομίας ή του κράτους, και μπορεί να είναι απαραίτητες σε κάθε τομέα οικονομικής δραστηριότητας.

Η καριέρα στο δημόσιο και η διαφθορά

- Η δωροδοκία αποτελεί από μόνης της μεταβίβαση εισοδήματος (όπως όταν ένας ληστής κλέβει τα λεφτά μας).
- Ωστόσο, η δουλειά ή η θέση του κρατικού αξιωματούχου που δωροδοκήθηκε μπορεί να είναι **διεκδικήσιμη**.
- Στην περίπτωση αυτή, η δωροδοκία γίνεται πρόσδοδος που προσελκύει πόρους σε μια προσοδοθηρική **διεκδίκηση**.
- Στη διεκδίκηση αυτή, επιβράβευση είναι η δουλειά ή η κρατική θέση που επιτρέπει την είσπραξη δωροδοκιών.

Η καριέρα στο δημόσιο και η διαφθορά

- Ένας τρόπος να αντικατασταθεί ένας αξιωματούχος ο οποίος ωφελείται από δωροδοκίες είναι η **δωροδοκία του ανώτερου** στην κρατική ιεραρχία. (Από τον Διευθυντή, στον Γενικό Γραμματέα ή κατ' ευθεία στον Υπουργό, πρωθυπουργό!!!)
- Στην περίπτωση αυτή λαμβάνει και πάλι χώρα μεταβίβαση εισοδήματος, και η μεταβίβαση εισοδήματος μέσω δωροδοκίας του **ανώτερου αξιωματούχου** αποτελεί έναυσμα προσοδοθηρίας αν η θέση του ανώτερου αξιωματούχου που δωροδοκείται είναι επίσης **διεκδικήσιμη**.

Τα κίνητρα των πολιτικών για δημόσια αξιώματα

- Οι λόγοι για τους οποίους θέλει κανείς να γίνει πολιτικός ποικίλουν στις διάφορες χώρες.
- Στις **προσοδοθηρικές κοινωνίες**, το πολιτικό αξίωμα επιδιώκεται για τον προσωπικό πλουτισμό μέσω απόσπασης προσόδων.
- Ο φορέας λήψης πολιτικών αποφάσεων αποκτά προσωπικό εισόδημα από δωροδοκίες και από την άσκηση της κρατικής εξουσίας για τη δημιουργία και ενίοτε την προσωπική κατοχή μονοπωλίων

Η δωροδοκία των αξιωματούχων στις υπανάπτυκτες και αναπτυσσόμενες χώρες

- Τα φορολογικά έσοδα μιας υπανάπτυκτης χώρας μπορεί να καταθέτονται στον προσωπικό λογαριασμό του προέδρου του κράτους.
- Οι κρατικοί αξιωματούχοι και ο αρμόδιος για το διεθνές εμπόριο υπουργός μπορεί να κερδίσουν εισόδημα από το λαθρεμπόριο.
- Σε δημοκρατίες υψηλού εισοδήματος οι θεσμοί δεν συνάδουν με μια τέτοια ενδημική προσοδοθηρική διαφθορά και το πολιτικό αξίωμα δεν επιδιώκεται για τον προσωπικό υλικό πλουτισμό.

Η «απουσία» διαφθοράς των αξιωματούχων στις αναπτυγμένες χώρες

- Σε **δημοκρατίες υψηλού εισοδήματος**, η δωροδοκία συνιστά, **παρέκκλιση** και εν γένει δεν πρέπει να επιδιώκεται.
- Επίσης, οι φορείς λήψης πολιτικών αποφάσεων δεν είναι, εν γένει, διεφθαρμένοι, δηλαδή δεν χρησιμοποιούν κατά κανόνα τα δημόσια οικονομικά και τη δημόσια πολιτική για την απόσπαση προσόδων προς ίδιον όφελος ή προς όφελος των οικογενειών και των φίλων τους.

Η δωροδοκία των αξιωματούχων στις αναπτυγμένες χώρες

- Η απόσπαση προσόδων περιορίζεται, συνήθως, στις **πολιτικές χάρες** που ανταλλάσσονται με σκοπό την πολιτική υποστήριξη.
- Ασφαλώς, διεφθαρμένοι πολιτικοί εμφανίζονται **περιστασιακά** στις δημοκρατικές κοινωνίες υψηλού εισοδήματος:
- Τα αποκλειστικά προνόμια της κυβέρνησης και οι διαβλεπόμενες ευκαιρίες δημιουργίας και προσωπικής απόσπασης προσόδων μπορεί να αποτελούν υπερβολικά μεγάλο **πειρασμό**.

Τα μέτρα εναντίον της διαφθοράς στις ανεπτυγμένες χώρες

- Μια κοινωνία **δεν είναι διεφθαρμένη** όταν οι δραστηριότητες διεφθαρμένων πολιτικών αποκαλύπτονται στα μέσα ενημέρωσης και οι διεφθαρμένοι πολιτικοί δικάζονται.
- Σε μια **διεφθαρμένη κοινωνία**, ένας διεφθαρμένος πρόεδρος, υπουργός ή δικαστής δεν θα κατηγορηθούν για διαφθορά.
- Συλλήψεις για διαφθορά θα γίνουν μόνο αν οι φορείς λήψης πολιτικών αποφάσεων ή οι δικαστές **έχουν πέσει στη δυσμένεια του κυβερνήτη**.

Η διαφθορά κύριο χαρακτηριστικό των καθυστερημένων χωρών

- Η διαφθορά αποτελεί πράγματι έναν τρόπο διακυβέρνησης σε αυταρχικές χώρες χαμηλού εισοδήματος.
- Ο κυβερνήτης επιτρέπει τη διαφθορά όλων ώστε όλοι να είναι ευάλωτοι και υπόλογοί του, αποκτώντας έτσι το πρόσχημα να απαλλάσσει από τα καθήκοντά του ή να φυλακίζει όποιον θέλει.

Το «νόμιμο» είναι και ηθικό;

- Η δημιουργία προσόδων και η προσοδοθηρία που λαμβάνουν χώρα στις δημοκρατικές κοινωνίες **υψηλού εισοδήματος** μπορεί να είναι **ανήθικες** όμως γενικά δεν είναι **παράνομες**.
- Η παρανομία ενέχει τη διαφθορά.
- Στις κοινωνίες **χαμηλού εισοδήματος** και στις αυταρχικές κοινωνίες, οι πολιτικοί χρησιμοποιούν απροκάλυπτα την κρατική εξουσία για τον **προσωπικό πλουτισμό**.

Πότε μια κοινωνία είναι διεφθαρμένη

- ΣΤΙΣ **κοινωνίες υψηλού εισοδήματος**, το πολιτικό πρόβλημα εντολέα-εντολοδόχου αποτυπώνεται στη χρήση της πολιτικής διακριτικής ευχέρειας για την επίτευξη *πολιτικού* και όχι άμεσου προσωπικού χρηματικού κέρδους.
- Η προσωπική διαφθορά που παρέχει ατομικό όφελος συνιστά **παρέκκλιση**.
- Μια κοινωνία δεν είναι διεφθαρμένη αν οι διεφθαρμένοι πολιτικοί αποκαλύπτονται και **δικάζονται**.
- Σε μια διεφθαρμένη κοινωνία, οι διεφθαρμένοι πολιτικοί και ηγέτες διατηρούν το αξίωμά τους.

Η διαφθορά στην Ελλάδα

- Πολιτική διαφθορά και πολιτική βία, και τα δύο, ως όψεις του «ιδίου νομίσματος», είναι **παγκόσμια φαινόμενα** που εντάσσονται στην παθολογία του καπιταλισμού.
- Το φαινόμενο της διαφθοράς στη χώρα μας έχει λάβει εκρηκτικές διαστάσεις και βρίσκεται στο επίκεντρο της κρίσης κοινωνίας και πολιτικής.

Η Ελλάδα (2014) στην 69^η θέση της παγκόσμιας κατάταξης και την τελευταία στην ΕΕ στην 67^η θέση βρέθηκε το 2018

- Η Ελλάδα κατατάσσεται στην τελευταία θέση της ΕΕ28 με κριτήριο τη διαφάνεια, σύμφωνα με την ετήσια έκθεση της Διεθνούς Διαφάνειας
- Σε σύνολο 175 χωρών διεθνώς και σε μια κλίμακα που ξεκινά από την πιο διεφθαρμένη χώρα και καταλήγει στην πιο αδιάφθορη, η χώρα μας καταλαμβάνει συγκεκριμένα την 69^η θέση, ενώ μαζί με την [Ιταλία](#), τη Ρουμανία και τη Βουλγαρία κατατάσσεται στην τελευταία θέση ανάμεσα στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δυτικής Ευρώπης.

Οι πιο διεφθαρμένες και αδιάφθορες χώρες στον κόσμο

- Βάσει της ίδιας κατάταξης, οι πιο διεφθαρμένες χώρες στον κόσμο είναι:
- Το Σουδάν, η Βόρεια Κορέα, Υεμένη και η Σομαλία
- Αντίθετα η Δανία, η Νέα Ζηλανδία, η Φινλανδία, η Σιγκαπούρη, η Σουηδία και η Ελβετία θεωρούνται τα πιο αδιάφθορα κράτη στον κόσμο.

Η έξαρση της διαφθοράς σε Κίνα και Τουρκία

- Στα αξιοσημείωτα της έκθεσης συγκαταλέγεται και η επιδείνωση της διαφθοράς στην Κίνα και στην Τουρκία.
- Η Κίνα καταλαμβάνει την 100^η θέση σε σύνολο 175 χωρών, υποχωρώντας κατά 20 θέσεις σε σχέση με το 2013, ενώ η Τουρκία καταλαμβάνει την 64^η θέση χάνοντας 11 θέσεις σε σύγκριση με το 2013.

Ταξινόμηση των χωρών με κριτήριο τη διαφθορά (βάση =100)

- Δανία (92 μονάδες) Νέα Ζηλανδία 91
- Φινλανδία 89 Σουηδία 87
- Νορβηγία 86
- = Ελβετία 86
- Σιγκαπούρη 84
- Ολλανδία 83
- Λουξεμβούργο 82
- Καναδάς 81
- (...)

Ταξινόμηση των χωρών με κριτήριο τη διαφθορά (βάση =100)

- Γερμανία 79 (...) Βρετανία 78 Ιαπωνία 76 (...)
ΗΠΑ 74 (...) Γαλλία 69 (...) Τουρκία 45 (...)
Βραζιλία 43 Ελλάδα 43 (...)
- Ινδία 38 (...) Κίνα 36 (...) Ρωσία 27 (...)
Ερυθραία 18 = Λιβύη 18 = Ουζμπεκιστάν 18
Τουρκμενιστάν 17
- Ιράκ 16 Νότιο Σουδάν 15 Αφγανιστάν 12
Σουδάν 11 Βόρεια Κορέα 8 = Σομαλία 8
-

Δείκτης Διαφθοράς 2018 (Βάση=100)

- Τη χειρότερη επίδοση μεταξύ των 31 χωρών της Δυτικής Ευρώπης και της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατέγραψε η Βουλγαρία με 42 μονάδων
- Ακολουθεί η χώρα μας με 45 μονάδες.
- Στην τρίτη χειρότερη θέση πανευρωπαϊκά βρίσκεται η Ουγγαρία με 46
- Ο μέσος όρος της περιοχής διαμορφώθηκε στις 66 μονάδες (με άριστα τις 100).
- Μάλιστα, οι 14 από 20 χώρες που είναι στην κορυφή του Δείκτη Αντίληψης Διαφθοράς (Corruption Perceptions Index - CPI) βρίσκονται στη Δυτική Ευρώπη και την Ευρωπαϊκή Ένωση.
- Πρώτη παγκοσμίως με σκορ 88 μονάδων έρχεται η Δανία.
- Ακολουθούν με μικρή διαφορά η Φινλανδία, η Σουηδία και η Ελβετία (και οι τρεις συγκεντρώνουν 85 μονάδες και μοιράζονται την τρίτη θέση παγκοσμίως μαζί με τη Σιγκαπούρη).

«Πρωταθλήτρια» της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη διαφθορά η Ελλάδα. Έκθεση της ΕΕ για τη διαφθορά (2014)

- Σύμφωνα με την πρώτη έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (2014) για τη διαφθορά στην Ευρώπη.
- Οι βασικές εστίες διαφθοράς που εντοπίζει η έρευνα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής είναι: Πρώτον, ο τομέας της **Υγείας**.
- Εκεί αντιμετωπίζει τις πιο σημαντικές προκλήσεις καθώς το 11% των ερωτηθέντων Ελλήνων που επισκέφθηκαν ιατρικές εγκαταστάσεις έδωσε «φακελάκι», ποσοστό 2 φορές υψηλότερο από το μέσο όρο της Ε.Ε.

«Πρωταθλήτρια» της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη
διαφθορά η Ελλάδα. Έκθεση της ΕΕ για τη
διαφθορά (2014)

- Δεύτερη εστία διαφθοράς, η χρηματοδότηση των **πολιτικών κομμάτων**.
- Σε αυτόν τον τομέα 86% των ερωτηθέντων Ελλήνων, το μεγαλύτερο ποσοστό στην Ευρώπη, θεωρεί ότι δεν υπάρχει επαρκής διαφάνεια και εποπτεία.

«Πρωταθλήτρια» της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη διαφθορά η Ελλάδα. Έκθεση της ΕΕ για τη διαφθορά (2014)

- Τρίτη εστία, η αναποτελεσματική δίωξη της διαφθοράς που παρεμποδίζεται από καθυστερήσεις στην εκδίκαση τέτοιων υποθέσεων.
- Ωστόσο αναγνωρίζεται ότι το τελευταίο διάστημα έχει ξεκινήσει μεγάλος αριθμός ερευνών για καταγγελίες διαφθοράς και συγκεκριμένα η έρευνα αναφέρεται στη φυλάκιση του πρώην υπουργού Άμυνας, Άκη Τσοχατζόπουλου, και του πρώην δημάρχου Θεσσαλονίκης, Βασίλη Παπαγεωργόπουλου, ως θετικά βήματα.

«Πρωταθλήτρια» της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη
διαφθορά η Ελλάδα. Έκθεση της ΕΕ για τη
διαφθορά (2014)

- Τέταρτη εστία διαφθοράς, οι δημόσιες συμβάσεις. Το 76% των Ελλήνων ερωτηθέντων επιχειρηματιών πιστεύει ότι η διαφθορά είναι ευρέως διαδεδομένη σε αυτόν τον τομέα.

«Πρωταθλήτρια» της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη διαφθορά η Ελλάδα. Έκθεση της ΕΕ για τη διαφθορά (2014)

- Πέμπτη πηγή διαφοράς είναι ότι δεν υπάρχει ολοκληρωμένη προσέγγιση του φαινομένου.
- Στις θετικές μεταρρυθμίσεις βρίσκεται η θέσπιση της **«Διαύγειας»**, νόμος που προβλέπει την υποχρεωτική δημοσίευση όλων των δημόσιων οργανισμών και δημόσιων συμβάσεων στο Διαδίκτυο - πρακτική που γίνεται μόνο στη χώρα μας.
- Η «μικρή διαφθορά», όπως αποκαλούνται οι μικρές κλίμακας δωροδοκίες, όπως π.χ. δωροδοκία για απόκτηση πολεοδομικής άδειας, δίπλωμα οδήγησης, ρύθμιση οικονομικών βιβλίων κ.λπ. στοίχισε στην Ελλάδα 554 εκατομμύρια το 2011.

«Πρωταθλήτρια» της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη διαφθορά η Ελλάδα. Έκθεση της ΕΕ για τη διαφθορά (2014)

- Έκτη και τελευταία εστία διαφθοράς, η φορολογική διοίκηση. Μόνο το 20% των προστίμων που επιβάλλονται για φοροδιαφυγή καταλήγουν στα ταμεία του κράτους, καθώς το 40% συνήθως διαγράφεται, ενώ το 40% κατακρατείται από εφοριακούς.
- Εξετάζεται αυτή τη στιγμή η πλήρης κατάργηση πληρωμής με μετρητά στις εφορίες.
- Ιδιαίτερη αναφορά είχε η λίστα Λαγκάρντ που η έρευνα βρίσκεται ακόμα σε εξέλιξη, ενώ επίσης αναφέρεται ότι το ΣΔΟΕ διενεργεί αυτή τη στιγμή έρευνα για τα περιουσιακά στοιχεία 54 εν ενεργεία και πρώην πολιτικών.

Διεθνής Διαφάνεια – Ελλάς (2014)

- Η Διεθνής Διαφάνεια-Ελλάδα, από το Σεπτέμβριο του 2013 μέχρι τον Αύγουστο του 2014, σημειώνει ότι:
- Οι βασικοί τομείς αλλά και οι κύριες υποθέσεις διαφθοράς, έτσι όπως αποτυπώθηκαν στις καταγγελίες που κατέγραψε αφορούν πιο αναλυτικά:
- **-Τοπική Αυτοδιοίκηση:** 12% των καταγγελιών: αδιαφανείς διαδικασίες διαγωνισμών/προσλήψεων/προμηθειών, χαμηλή ποιότητα υπηρεσιών και ευνοιοκρατία, κακοδιαχείριση
- **-Υγεία:** 11% των καταγγελιών:
- χαμηλή ποιότητα υπηρεσιών, φακελάκι, φοροδιαφυγή

Διεθνής Διαφάνεια – Ελλάς (2014)

- **-Δημόσιο:**
- 9,50% των καταγγελιών: ευνοιοκρατία/μη αξιολόγηση/ελλιπής εποπτεία και μη απόδοση ευθυνών, αδιαφάνεια/μη παροχή πληροφοριών σε πολίτες, χαμηλή ποιότητα υπηρεσιών
- **-Εργασία:**
- 9% των καταγγελιών: ανασφάλιστη εργασία/μη απόδοση ασφαλιστικών εισφορών, μη πληρωμή δεδουλευμένων, απόδοση παράνομων συντάξεων και επιδομάτων
- **-Παιδεία:**
- 8% των καταγγελιών: χρηματισμοί καθηγητών, ευνοιοκρατία/νεποτισμός, χαμηλή ποιότητα υπηρεσιών
- **-Εμπόριο:**
- 6,7% των καταγγελιών: φοροδιαφυγή/μη έκδοση νόμιμων παραστατικών

«Διαφάνεια Τώρα!»,

- Τον ένα χρόνο λειτουργίας της Υπηρεσίας «Διαφάνεια Τώρα!», με τη βοήθεια της οποίας οι πολίτες έχουν την ευκαιρία να καταγγέλλουν υποθέσεις διαφθοράς που τους απασχολούν, «γιορτάζει» η Μη Κυβερνητική Οργάνωση «Διεθνής Διαφάνεια- Ελλάς» με μια νέα εφαρμογή για έξυπνα κινητά τηλέφωνα.

«Διαφάνεια Τώρα!»,

- Ένας χρόνος λειτουργίας της υπηρεσίας «Διαφάνεια Τώρα!»
- Τον Σεπτέμβριο του 2013 η ΜΚΟ «Διεθνής Διαφάνεια-Ελλάς» δημιούργησε την Υπηρεσία «Διαφάνεια Τώρα!», με σκοπό την υποδοχή καταγγελιών που αφορούν σε υποθέσεις διαφθοράς.
- Ένα χρόνο μετά, η Υπηρεσία έχει καταγράψει περισσότερες από 600 αναφορές πολιτών, μέσω της γραμμής υποστήριξης 10190, μέσω της ιστοσελίδας <http://www.transparency.gr/diafaneiatora/> και μέσω του φαξ 210-7224947.

«Διαφάνεια Τώρα!»,

- Σύμφωνα με τα στοιχεία που παρέθεσε στο ΑΠΕ-ΜΠΕ η κ. Ιωάννου, οι καταγγελίες αφορούν κυρίως σε υποθέσεις φοροδιαφυγής (μη έκδοση αποδείξεων), σε απάτες στον τομέα της Υγείας (παράνομες συντάξεις και φακελάκια), σε ανασφάλιστη εργασία και σε αδιαφανείς διαδικασίες στην Τοπική Αυτοδιοίκηση (προμήθειες και προσλήψεις).

Θεσμοί αντιμετώπισης της διαφθοράς στην Ελλάδα - Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης

- Έχει ως αποστολή τη διασφάλιση της εύρυθμης και αποτελεσματικής λειτουργίας της δημόσιας διοίκησης, την παρακολούθηση και αξιολόγηση του έργου του Σώματος Επιθεωρητών - Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης
- και όλων των ιδιαίτερων Σωμάτων και Υπηρεσιών Επιθεώρησης και Ελέγχου της δημόσιας διοίκησης, καθώς και τον εντοπισμό φαινομένων διαφθοράς και κακοδιοίκησης.

Σύμφωνα με το άρθρο 1 του Ν.3074/2002 ο Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης

- ∴ Διατάσσει αυτεπαγγέλτως τη διενέργεια επιθεωρήσεων, ελέγχων και ερευνών από :
 - το Σώμα Επιθεωρητών -Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης (ΣΕΕΔΔ)
 - τα ιδιαίτερα Σώματα και τις Υπηρεσίες Επιθεώρησης και Ελέγχου:
 - των Υπουργείων,
 - των Περιφερειών,
 - των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού,
 - των επιχειρήσεών τους,
 - των νομικών προσώπων δημόσιου δικαίου,
 - των κρατικών νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου,
 - των δημόσιων επιχειρήσεων,
 - των επιχειρήσεων, τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος.

Ο Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης

- Παρακολουθεί τη δράση του Σώματος Επιθεωρητών -Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης (ΣΕΕΔΔ)
- Παρακολουθεί την πορεία των ελέγχων που διενεργούνται από τα ανωτέρω Σώματα και ενημερώνεται για τα πορίσματα των ελέγχων που διενεργούνται από αυτά.
- Αξιολογεί το έργο των Σωμάτων Επιθεώρησης και Ελέγχου.
- Διεξάγει ελέγχους, επανελέγχους, επιθεωρήσεις και έρευνες:
 - στο Δημόσιο,
 - στα ΝΠΔΔ,
 - στους ΟΤΑ, πρώτου και δεύτερου βαθμού και στις επιχειρήσεις τους,
 - στα κρατικά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου,
 - στις δημόσιες επιχειρήσεις,
 - στις επιχειρήσεις, τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ -ΣΤΕΛΕΧΩΣΗ ΤΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

- Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης διορίζεται πρόσωπο εγνωσμένου κύρους, με υψηλή επιστημονική κατάρτιση και ευρεία κοινωνική αποδοχή.
- Επιλέγεται από το Υπουργικό Συμβούλιο, μετά από εισήγηση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και διορίζεται για πέντε χρόνια.
- Πρώτος Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης διορίστηκε ο Κώστας Δαφέρμος, επίτιμος Αντιπρόεδρος του Αρείου Πάγου, πρώην Πρόεδρος της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα.
- Από τις 13/09/04 Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης διορίστηκε ο [Λέανδρος Ρακιντζής](#), αρεοπαγίτης επί τιμή.
- Το 2016!!! διορίστηκε η Παπασπύρου Μαρία (Εφέτης)

ΟΡΓΑΝΩΣΗ -ΣΤΕΛΕΧΩΣΗ ΤΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

- Ο Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης συνεπικουρείται στο έργο του από **τέσσερις Βοηθούς Γενικούς Επιθεωρητές Δημόσιας Διοίκησης** οι οποίοι διορίζονται με πενταετή θητεία με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, μετά από πρότασή του.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ -ΣΤΕΛΕΧΩΣΗ ΤΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

- Ο Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης υποστηρίζεται στο έργο του από **οκτώ ειδικούς επιθεωρητές** που επιλέγονται μετά από δημόσια πρόσκληση, με θητεία δύο ετών ή με τριετή απόσπαση και με τα προσόντα του ειδικού επιστημονικού προσωπικού ή με οκταετή προϋπηρεσία αντίστοιχα.
- Οι ειδικοί επιθεωρητές υποστηρίζουν το έργο της διεξαγωγής των ελέγχων, επανελέγχων, επιθεωρήσεων και ερευνών στους φορείς που ελέγχονται από το θεσμό και γενικά ενεργούν κατ' εντολή του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης και των Βοηθών του.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ -ΣΤΕΛΕΧΩΣΗ ΤΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

- Το Γραφείο του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης συγκροτείται από τη **Γραμματεία**, η οποία λειτουργεί σε επίπεδο Διεύθυνσης και η οποία στελεχώνεται από 15 μόνιμους ή με σύμβαση ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου υπαλλήλους του δημόσιου
- Η Γραμματεία είναι αρμόδια για τη διοικητική οργάνωση και λειτουργία της υπηρεσίας, την κατάσταση του προσωπικού της, την οικονομική της διαχείριση, τη λειτουργία του μηχανογραφικού της συστήματος κλπ.

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

- Ο Συνήγορος του Πολίτη είναι ανεξάρτητη διοικητική αρχή που έχει ως δηλωμένο σκοπό τη διαμεσολάβηση μεταξύ των πολιτών και της Διοίκησης.
- Η διαμεσολάβηση αποσκοπεί στην προστασία των δικαιωμάτων των πολιτών, την υπεράσπιση του πολίτη έναντι διακρίσεων εις βάρος του, την καταπολέμηση της κακοδιοίκησης και την τήρηση της νομιμότητας.
- Η διερεύνηση ξεκινάει κατόπιν έγκαιρης αναφοράς του πολίτη, αφού πρώτα έχει γίνει προσπάθεια να επιλυθεί το ζήτημα με τον ίδιο τον φορέα και εφόσον η προσπάθεια απέβη άκαρπη ή προβληματική.

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

- Ο Συνήγορος του Πολίτη ερευνά ατομικές διοικητικές πράξεις ή παραλείψεις ή υλικές ενέργειες οργάνων των δημόσιων υπηρεσιών που παραβιάζουν δικαιώματα ή προσβάλλουν νόμιμα συμφέροντα φυσικών ή νομικών προσώπων.
- Ερευνά επίσης ενέργειες ή παραλείψεις της δημόσιας διοίκησης και ιδιωτών που παραβιάζουν τα δικαιώματα του παιδιού.

ΣΩΜΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

- Το Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. διενεργεί :
 - Επιθεωρήσεις, ελέγχους και έρευνες.
 - Προκαταρκτικές εξετάσεις ή προανακρίσεις μετά από εισαγγελική παραγγελία.
 - Συγκεντρώνει αποδεικτικό υλικό για πειθαρχική και ποινική δίωξη υπαλλήλων.
 - Ελέγχει την περιουσιακή κατάσταση υπαλλήλων των ελεγχόμενων Υπηρεσιών.

ΣΩΜΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

- Η ελεγκτική διαδικασία ενεργοποιείται με εντολή του Ειδικού Γραμματέα αυτεπάγγελα, ή κατόπιν εντολής Υπουργού, ή Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας.
- Επίσης, έλεγχος ή έρευνα μπορεί να ζητηθεί από τον Γενικό Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης, τον Συνήγορο του Πολίτη, ή τον επικεφαλής Ανεξάρτητης Διοικητικής Αρχής.

ΣΩΜΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

- Ελεγχόμενες υπηρεσίες:
- Δημόσιες Υπηρεσίες (κεντρικές ή περιφερειακές)
- Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου
- Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α' και Β' Βαθμού
- Επιχειρήσεις των Ο.Τ.Α.
- Κρατικά Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου
- Δημόσιες Επιχειρήσεις

ΣΩΜΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (Σ.ΕΠ.Ε.)

- Το Σ.ΕΠ.Ε. έχει ως έργο:
- Την επίβλεψη και τον έλεγχο εφαρμογής των διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας.
- Την έρευνα, ανακάλυψη και δίωξη των περιπτώσεων παράβασης της εργατικής νομοθεσίας και παράνομης απασχόλησης, καθώς και την έρευνα για την ασφαλιστική κάλυψη των εργαζομένων.
- Αρμοδιότητες του Σ.ΕΠ.Ε. είναι:
- Να ελέγχει όλες τις επιχειρήσεις του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα.

ΣΩΜΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (Σ.ΕΠ.Ε.)

- Να ερευνά τα αίτια των θανατηφόρων και σοβαρών εργατικών ατυχημάτων και των επαγγελματικών ασθενειών.
- Να εξετάζει τις υποβαλλόμενες καταγγελίες και αιτήματα εργαζομένων. Σημειώνεται ότι οι καταγγελίες υποβάλλονται γραπτά ή προφορικά, επώνυμα ή ανώνυμα.
- Να επιβάλλει στους παραβάτες διοικητικές κυρώσεις ή να προσφεύγει στη δικαιοσύνη για επιβολή ποινικών κυρώσεων.
- Οι Επιθεωρητές Εργασίας του Σ.ΕΠ.Ε. μπορούν να εισέρχονται ελεύθερα καθ' όλο το 24ώρο σε όλους τους χώρους εργασίας.

ΣΩΜΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ & ΠΡΟΝΟΙΑΣ

- Αποστολή του Σ.Ε.Υ.Υ.Π. είναι η ανάπτυξη και λειτουργία κεντρικού και περιφερειακού μηχανισμού για τη διενέργεια συστηματικών επιθεωρήσεων, ελέγχων και ερευνών σε όλες τις υπηρεσίες και τους φορείς που υπάγονται στην αρμοδιότητα ή την εποπτεία του Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθώς και στις υπηρεσίες υγείας των ασφαλιστικών φορέων. Σκοπός του , η ποιοτική αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας και πρόνοιας, η εξάλειψη της κακοδιοίκησης και η προστασία της υγείας των πολιτών

Το ΣΔΟΕ

- Αποστολή του Σ.Δ.Ο.Ε. είναι:
- Η έρευνα, ο εντοπισμός και η καταστολή οικονομικών παραβάσεων ιδιαίτερης βαρύτητας και σημασίας, όπως η νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες (ξέπλυμα χρήματος), οι απάτες και παρατυπίες, οι παραβάσεις που σχετίζονται με προμήθειες, επιδοτήσεις και επιχορηγήσεις, οι παράνομες χρηματιστηριακές και χρηματοπιστωτικές συναλλαγές και γενικά οι οικονομικές απάτες σε βάρος των συμφερόντων του Ελληνικού Δημοσίου και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΕΛ.ΑΣ

- Η Διεύθυνση Εσωτερικών Υποθέσεων είναι ειδική αυτοτελής Υπηρεσία της Ελληνικής Αστυνομίας με αποστολή τη διερεύνηση, εξιχνίαση και δίωξη εγκλημάτων που μαρτυρούν διαφθορά στο χώρο της Ελληνικής Αστυνομίας και στον ευρύτερο δημόσιο τομέα.

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΩΞΗΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΣ

- Η Υπηρεσία Οικονομικής Αστυνομίας και Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος είναι ειδική αυτοτελής Κεντρική Υπηρεσία της Ελληνικής Αστυνομίας με αποστολή τη διερεύνηση, εξιχνίαση και δίωξη εγκλημάτων που τελέστηκαν σε βάρος των συμφερόντων του δημοσίου και την Εθνικής Οικονομίας ή έχουν τα χαρακτηριστικά του οργανωμένου οικονομικού εγκλήματος, καθώς και οποιαδήποτε εγκλήματα διαπράττονται με τη χρήση του διαδικτύου.

**ΑΡΧΗ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΣΟΔΩΝ ΑΠΟ
ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΤΗΣ
ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΩΝ ΔΗΛΩΣΕΩΝ ΠΕΡΟΥΣΙΑΚΗΣ
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ**

- Έργο της είναι η συγκέντρωση, ανάλυση διερεύνηση και επεξεργασία αναφορών υπόπτων συναλλαγών που διαβιβάζονται σε αυτή από τα υπόχρεα νομικά και φυσικά πρόσωπα καθώς και κάθε άλλη πληροφορία που περιέρχεται σε γνώση της και σχετίζεται με τα αδικήματα της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και ελέγχου των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης.

Επιδοτήσεις και δάνεια των κομμάτων

- Από το 2000 μέχρι το 2014 τα κόμματα πήραν περί τα 700 εκατ. ευρώ από τους φορολογουμένους, δηλαδή επιχορήγηση από το κρατικό ταμείο.
ΠΑΣΟΚ και Ν.Δ. δανείστηκαν από τις τράπεζες με εγγύηση τη μελλοντική τους κρατική χρηματοδότηση, που βασίζεται στα ποσοστά τα οποία λαμβάνουν στις εκλογές!
- Τα πράγματα βεβαίως δεν ήρθαν όπως τα περίμεναν, με αποτέλεσμα το 2019 ΝΔ και ΠΑΣΟΚ, να χρωστάνε στις τράπεζες πάνω από 500 εκατ. Ευρώ

Τα χρέη των κομμάτων 2019 σε εκ. ευρώ

•	2016	2017	2018	2019
• ΝΔ	225	250	275	300
• ΠΑΣΟΚ	203	226	245	260
• ΣΥΡΙΖΑ	6,3			
• ΚΚΕ	8			

Τα δάνεια των κομμάτων της Αριστεράς το 2024

- Πιο συγκεκριμένα, το ΚΚΕ χρωστούσε σχεδόν 11 εκατομμύρια και ο ΣΥΡΙΖΑ 8,3 εκατομμύρια. Οφείλουμε αμέσως να επισημάνουμε μια «ασήμαντη λεπτομέρεια»:
- Το ΚΚΕ είναι το μόνο κόμμα που για να πάρει τραπεζικό δάνειο ύψους 1,3 εκατομμυρίου υποχρεώθηκε να υποθηκεύσει κτίριο που έχει στην κατοχή του στην Ομόνοια αξίας 1,8 εκατομμυρίου ευρώ.

Επιχορηγήσεις των κομμάτων (15 εκ ευρώ) 2019

• ΣΥΡΙΖΑ	4.922.317
• ΝΔ	3.978.176
• ΠΑΣΟΚ	994.588
• ΚΚΕ	1.088.325
• ΑΝΕΛ	661.411
• ΕΝΩΣΗ ΚΕΝΤΡΩΩΝ	657.636
• ΤΟ ΠΟΤΑΜΙ	901.126
• Η ΕΛΙΑ	188.234
• ΛΑΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	88.234
• ΛΑΟΣ (ΚΑΡΑΤΖΑΦΕΡΗΣ	88.234
• ΧΡΥΣΗ ΑΥΓΗ	1.272.465

Στη φυλακή για διαφθορά ο πρώην πρωθυπουργός της Πορτογαλίας

- Ο 57χρονος Ζοζέ Σόκρατες συνελήφθη στις 21 Νοεμβρίου κατά την κάθοδό του από αεροπλάνο στο αεροδρόμιο της Λισαβόνας και τρεις ημέρες αργότερα τέθηκε υπό έρευνα για διακεκριμένη φορολογική απάτη, διαφθορά και ξέπλυμα χρήματος.
- Η δικαιοσύνη εξετάζει μεγάλα ποσά τα οποία μεταβιβάσθηκαν στο λογαριασμό του και τον πολυτελή τρόπο ζωής του, που φαίνονται ασυμβίβαστα με τα έσοδα τα οποία δήλωνε στην εφορία.

Στη φυλακή για διαφθορά ο πρώην πρωθυπουργός της Πορτογαλίας

- Για διάστημα περίπου ενός έτους, η πορτογαλική οικονομική αστυνομία, είχε βάλει στο μικροσκόπιο τον τρόπο ζωής του πρώην πρωθυπουργού ο οποίος διέμενε στο Παρίσι:
- ένα διαμέρισμα αξίας 2,8 εκατ. ευρώ, καθημερινά γεύματα σε πολυτελή και πανάκριβα εστιατόρια, ανάγκασαν τις μυστικές υπηρεσίες της Πορτογαλίας να παρακολουθούν τα τηλέφωνα του.

Στη φυλακή για διαφθορά ο πρώην πρωθυπουργός της Πορτογαλίας

- Ο Σόκρατες ήταν πρωθυπουργός με το Σοσιαλιστικό Κόμμα από το 2005 μέχρι το 2011 και οδήγησε την Πορτογαλία στο μηχανισμό στήριξης της τρόικας.
- Η έρευνα σε βάρος του κινήθηκε με την υποψία σωρείας σκανδάλων: φορολογικής απάτης, ξεπλύματος μαύρου χρήματος και κατηγοριών διαφθοράς.

Ευθιξία και αυτοκτονία του γάλλου πρωθυπουργού Πιέρ Μπερεγκοβουά

- Ο Πιερ Μπερεγκοβουά ήταν παιδί Ουκρανού μετανάστη, αυτό που λέμε «Γάλλος πρώτης γενιάς» - κατ' αντιστοιχία με άλλες εθνικότητες.
- Από τα εφηβικά του χρόνια, λίγο πριν τον Πόλεμο, δούλεψε ως εργάτης μετάλλου στους Γαλλικούς Σιδηροδρόμους και μετείχε στη Γαλλική Αντίσταση

Ευθιξία και αυτοκτονία του γάλλου πρωθυπουργού Πιέρ Μπερεγκοβουά

- Συμμετείχε στην «εποποσία» της εκτροπής των τραίνων που μετέφεραν άνδρες και εξοπλισμό για τη Βέρμαχτ:
- όποιος έχει δει τη σχετική ταινία, θα θυμηθεί ότι οι σιδηροδρομικοί ήταν η επαγγελματική ομάδα που πλήρωσε το βαρύτερο φόρο αίματος στη Γαλλία επί γερμανικής κατοχής.